PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 70 lir

Leto XXVI. Št. 112 (7606)

TRST, četrtek, 14. maja 1970

O PEREČIH GOSPODARSKIH IN SOCIALNIH VPRAŠANJIH

Pomemben sestanek med vlado in sindikalnimi organizacijami

Razgovor se bo nadaljeval prihodnji teden - Danes bodo tri sindikalna vodstva izdelala stališče na skupnem sestanku - Izjave ministrov Giolittija, Colomba in Donat-Cattina

RIM, 13. — Danes ob 18. uri se je pričel sestanek med vlado in sindikalnimi organizacijami o perečih gospodarsko-socialnih vprašanjih ter še zlasti o stabilnosti cen, o davčni reformi, o stanovanjih, zdravstvu in prometu.

Sestanku predseduje Rumor, na njem pa so za vlado prisotni: podpredsednik vlade De Martino in ministri za proračun Giolitti, za sklad Colombo, za finance Preti in za delo Donat Cattin. Za sindikalne organizacije pa so prisotni: Lama, Forni, Bonaccini in Verzelli za CGIL; Storti, Scaglia, Macario in Romei za CISL; Vanni, Ravenna, Ravecca in Simoncini za UIL.

Po sestanku je bilo izdano uradno sporočilo, v katerem je rečeno, da so predstavniki sindikalnih organizacij obrazložili že znane zahteve glede cen, stanovanj, davčne reforme in javnih prevozov in da bo prišlo do novega sestanka prihodnji torek. Sindikalne organizacije po sestanku niso hotele izreči nobenega stališča glede vsebine razgovorov. Omejili so se na izjavo, da bodo jutri poročali svojim izvršnim odborom, popoldne ob 16. uri pa bo prišlo do skupnega sestanka treh konfederacij, na katerem se bodo dogovorili o skupnem stališču. Že jutri bodo v tej zvezi izdali skupno sporočilo.

Minister za proračun Giolitti je po sestanku izjavil novinarjem: «Menim, da je bil razgovor pozitiven, jasno pa je, da ni bil dokončen. Vse tri isndikalne organizacije so ugodno ocenile moje poročilo. Prišlo bo do ponovnega sestanka v prvih dneh prihodnjega tedna, ko bomo obravnavali pojasnila v zvezi s konkretnimi vprašanji mojega poročila».

Zakladni minister Colombo: Zdi se mi, da lahko pozitivno ocenim sestanek, tako zaradi ozračja, v katerem se je odvijal, kakor zaradi stvarnosti razprave. Razgovor se bo nadaljeval prihodnji teden in pričakujem, da s konstruktivno vsebino».

Minister za delo Donat Cattin pa je dejal: «Menim, da so se sindikalni zastopniki zavedli, da so s svojo akcijo izvršili koristno vlogo pospeševanja politike reform. Sovpadanje teh razgovorov s predvolilnim razdobjem do sedaj še ni povzročilo motenj, temveč samo tehnične težave. V petek ne bomo govorili samo s funkcionarji, temveč tudi z ministri o posameznih vprašanjih. Menim, da so bistvena vprašanja, ki se nanašajo na strukturo proizvodnje in vprašanja, ki zadevajo razdelitev dohodkov, pri čemer moramo upoštevati odnos med osebno in javno potrošnjo».

Danes je bila v turinski pokrajini splošna stavka v zvezi z zahtevami glede socialnih in gospodarskih vprašanj.

Nadalje se vsedržavna stavka uslužbencev lokalnih ustanov, ki se je pričela včeraj, medtem ko so uslužbenci, ki so vključeni v sindikalno organizacijo CISL proglasili stavko za nedoločen čas.

Danes se je pričela stavka poldržavnih uslužbencev, katere so vse tri sindikalne organizacije proglasile za tri dni.

Sindikalne organizacije so proglasile 24-urno stavko uslužbencev trgovinske stroke za 19. maj. Prizadeti uslužbenci zahtevajo obnovitev kolektivne delovne pogodbe in so že stavkali 24 ur 5. maja.

Sindikalne organizacije so proglasile 24-urno stavko zaposlenih v lesni stroki. Stavka bo imela vsedržavni značaj 20. maja, nato pa bodo mizarji v maju stavkali še nadaljnjih 24 ur po navedenih pokrajinskih sindikalnih organizacij.

Odbor za proslavo združitve Italije

RIM, 13. — Komisija za notranje zadeve poslanske zbornice je na zakonodajnem sestanku odobrila ustanovitev vsedržavnega odbora za proslavo stoletnice združitve Rima in Italije ter je v tej zvezi odobrila izdatek 600 milijonov lir predvidene proslave. Komisija je tudi soglasno odobrila resolucijo, ki so jo predložili Simonacci in Boldrini za KD ter Luberti za KPI, ki obvezuje vlado, da bo imela stoletnica združitve Italije značaj zgodovinske manifestacije, na kateri bo prisoten združitveni duh vsega naroda, da se bodo kulturne pobude v tej zvezi zgledovale na ideale italijanskega preporoda, na ideale preosnove, svobode in pravice.

Komisija za notranje zadeve je izrekla pozitivno mnenje glede zakonskega predloga, da se zvišajo honorarji predsednikom, skrutinatorjem in tajnikom volišč na političnih, deželnih, pokrajinskih in občinskih volitvah.

IZRAELCI SO SE DANES UMAKNILI IZ LIBANONA

Libanonci poudarjajo pomen enotnega nastopa Arabcev proti napadalcu

V Tel Avivu zanikajo vesti, da je prišlo do neposrednega spopada z libanonsko vojsko

TEL AVIV, 13. — Šele danes popoldne je izraelski vojaški predstavnik sporočil, da so zadnji oddelki izraelske vojske ob 12.30 (po krajevnem času) zapustili libanonsko ozemlje, in sicer 32 ur po vdoru v Libanon. V Tel Avivu sicer trdijo, da se je «očiščevalna akcija» proti palestinskim gverilcem dejansko zaključila včeraj zvečer, da pa je umik izhodiščne položaje zavlekel zaradi težav premikanja enot ponoči in na gričevnatem področju. Predstavniki izraelske vojske je zanikal vesti iz arabskih virov, da je prišlo tudi ponoči do hudih bojev in je izjavil, da so se izraelske čete umikale v polnem redu. Prav tako je predstavnik izraelske vojske zanikal arabske vesti o velikih izgubah napadalcev. Povedal je, da so imele izraelske enote, ki so vdrle na libanonsko ozemlje, samo enajst ranjenih. Ob koncu je še poudaril, da ni prišlo do neposrednega spopada z libanonsko vojsko.

Radio v Tel Avivu pa je sporočil, da so izraelske enote med čiščevalno akcijo» zasedle šest vasi, razstrelile štirideset hiš, odpeljale s seboj petnajst ujetnikov in ubile okrog trideset gverilcev. Poleg tega so uničile petnajst vojaških vozil, vključno en džip opremljen z metalcem raket «katjuša».

Izraelski polkovnik Yosef Nevo je po izraelskem radiu izjavil, da so izraelske oklepne edinice sposobne napadati tudi na izredno težavnem ozemlju. Poleg tega je dejal, da dejansko ne obstaja tako imenovano «arabsko poveljstvo vzhodne fronte», češ da sirske, jordanske in iraške edinice niso bile sposobne priskočiti uspešno na pomoč gverilcem in Libanonu. Neki drugi predstavnik izraelske vojske v Tel Avivu pa je danes sporočil, da so Izraelci v južnem Libanonu ubili 30 gverilcev in zajeli 75 ujetnikov. Poleg tega je še dejal, da so uničili 15 pomožnih gverilskih postojank, dve skladišči orožja ter zajeli protiletalski top sovjetskega izvora.

V Tel Avivu so prav tako zanikali vest o izgubi letal in helikopterjev med včerajšnjim vdorom v Libanon.

Izraelska «očiščevalna akcija», ki bi morala trajati po včerajšnjih vesteh iz Tel Aviva samo deset ur, je trajala dejansko 32 ur, kar pomeni, da so izraelske enote na libanonskem ozemlju naletele na odpor libanonske vojske in palestinskih gverilcev, kot so to že včeraj poročali iz Bejruta. V boje so včeraj posegla tudi sirska letala, sirske edinice in iraško topništvo, kar pa Izraelci zanikajo.

Danes je v Bejrutu in v drugih libanonskih krajih vladal mir. Prebivalstvo se je vrnilo na delo, hkrati pa vsi listi poudarjajo veliko vlogo in bojevitost libanonske vojske ter skupno sodelovanje v bojih proti napadalcu s palestinskimi gverilci in arabskimi sosedi. Voditelj «Al Fatah» Yasser Arafat, ki je takoj po vdoru Izraelcev v Libanon prispel iz Amana na bojišče in vodil gverilske edinice, je danes sporočil iz Bejruta svojemu glavnemu stanu v Amanu, da so Izraelci med napadom izgubili sedem tankov in 12 drugih oklopnih vozil, medtem ko so gverilci sestrelili en helikopter in eno letalo. Arafat tudi poroča, da je izraelsko letalstvo bombardiralo večje število vasi ter povzročilo v gozdovih velike požare z napalm bombami. Predstavniki «Al Fatah» so v Bejrutu potrdili vest o sestrelitvi izraelskega helikopterja in izjavili, da je bila posadka zajeta. Prav tako so gverilci zajeli enega izraelskega vojaka. Libanonski funkcionarji pa so izjavili, da še ne morejo napraviti dokončnega obračuna o civilnih žrtvah, čeprav so doslej ugotovili, da so bili med napadom štirje civilisti ubiti. Potrdili so tudi, da so Izraelci med napadom našli in uničili nekaj skladišč streliva in orožja.

Libanonski obrambni minister je danes izjavil, da se je libanonska vojska med izraelskim napadom dobro izkazala in zavrnila napadalce. Pozval je vse prebivalstvo naj podpre vojsko. Palestinska odporniška organizacija «Al Fatah» pa je sporočila, da je v bojih proti Izraelcem padlo okrog 40 gverilcev.

Brandt o odnosih z Vzhodno Nemčijo na kongresu SPD

BONN, 13. — Predsednik zahodnonemške vlade, ki je tudi predsednik socialdemokratske stranke, Willy Brandt je posvetil svoj današnji govor na strankinem kongresu v Saarbrucknu predvsem evropskim vprašanjem, zlasti pa še odnosom med Zahodno in Vzhodno Nemčijo.

Sklicujoč se na prihodnji sestanek z vzhodnonemškim predsednikom vlade Stophom v Kasslu je Brandt poudaril, da je njegova vlada pripravljena pravno urediti odnose dobrega sosedstva z Nemško demokratično republiko in dejal: «ureditev teh odnosov pa ne sme za nas pomeniti, da smo dvignili belo zastavo na področju ideološkega spora». Brandt je sicer poudaril različno socialno, gospodarsko in politično ureditev obeh Nemčij in pri tem dejal, da si ni mogoče zamisliti da bi se Zahodna Nemčija odpovedala sodelovanju v NATO.

V polemiki z demokristjani je ugotovil, da v dvajsetih letih niso bili sposobni spremeniti dejanskega stanja nemške razdvojenosti. Razdelitev Nemčije je Brandt povezal tudi z razdelitvijo Evrope ter dejal, da ni mogoče ločeno reševati nemškega vprašanja. Poudaril je, da tudi v prihodnjih desetih letih ne bo prišlo do združitve Nemčije in Evrope in da se je treba zaradi tega zadovoljiti le s čimvečjim zbližanjem in mirno ureditvijo sporov na našem kontinentu.

Glede meje Odra-Nisa je zahodnonemški kancler dejal, da kdor hoče to mejo spremeniti, jo v resnici utrjuje. Nato je Brandt izjavil, da Z. Nemčija nima in tudi ne zahteva ozemelj od nikogar in da ne bo nikoli postavila teh zahtev. Vedno v polemiki z demokristjani, je poudaril, da kdor je proti tej politiki hoče zasenčiti boljšo bodočnost v Evropi.

Na kongresu je Brandt sporočil, da bo zvezna vlada na prihodnjem sestanku v Kasslu predložila utemeljene predloge za sporazumno ureditev odnosov med vzhodnim Berlinom in Bonnom.

PROTI AMERIŠKEMU NAPADU

V petek sestanek komunističnih partij

Na seji vodstva KPI določena delegacija italijanske partije

RIM, 13. — Danes se je pod predsedstvom generalnega tajnika KPI sestalo vodstvo italijanske komunistične partije. Na sestanku so bili prisotni vsi deželni tajniki stranke.

Na sestanku so razpravljali na osnovi poročila odgovornega za sekcijo za zunanje zadeve partije poslanca Galluzzija o zasedanju komunističnih partij zapadnih držav, na katerem bodo govorili o skupnih pobudah v zvezi z zaostritvijo položaja v Indokini.

Sklenili so, da bodo Italijansko komunistično partijo na tem zasedanju, ki bo v petek v Parizu, zastopali: Berlinguer namestnik tajnika KPI, člana vodstva Giorgio Amendola in Carlo Galluzzi ter član komisije za zunanje zadeve KPI Rodolfo Mechini.

Gre za zelo pomembno zasedanje, na katerem bodo po napovedih, o katerih smo že poročali v zvezi z velikim zborovanjem, ki je bilo v nedeljo v Genovi, sprejeli pobude za skupno podporo ljudstvom Indokine v obrambi proti zadnjemu grobemu ameriškemu napadu.

Sen. Piero Caleffi podpredsednik senata

Senator Caleffi

RIM, 13. — Senat je danes izvolil za svojega podpredsednika socialističnega senatorja Piera Caleffija, namesto sen. Viglianesija (PSI), ki je stopil v vlado. Predsednik poslanske zbornice Sandro Pertini mu je v svojem imenu in v imenu zbornice čestital ter izrazil svoje veliko zadovoljstvo, ker so bile tako priznane zasluge in človeške, kulturne in politične vrednote moža, ki se je vedno bojeval in je trdo plačal za velike ideale socialne pravičnosti in svobode. Njegov življenjepis to jasno potrjuje.

Piero Caleffi se je rodil leta 1901 v Suzzari (Mantova). Časnikar in pisatelj, se je že v svojih mladih letih v socialističnih vrstah pognal v politični boj. Leta 1918 je ustanovil mladinsko federacijo v Mantovi, leta 1922 je bil prvič obsojen zaradi svojih člankov, naslednje leto zaradi članka proti fašistizaciji vojske; preselil se je v Milan in postal urednik socialističnega glasila «Avanti». Leta 1926 je zaradi fašističnih zakonov moral opustiti časnikarsko dejavnost in se je zaposlil pri zavarovalnih družbah. Kljub temu je bil večkrat aretiran in obsojen. Leta 1943 se je takoj aktivno vključil v odporniško gibanje, bil je aretiran in deportiran v nemška koncentracijska taborišča. Ko si je po vrnitvi opomogel, se je spet lotil časnikarstva in je napisal knjigo «Si fa presto a dire fame» («Lahko je reči lakota»), za katero je leta 1955 prejel nagrado «Premio Venezia». (Prevod smo pred nekaj leti objavili v podlistku v našem dnevniku). Že tretjič zaporedoma je bil izvoljen v senat, bil je nekaj let podtajnik ministrstva za javno vzgojo in nato ministrstva za turizem.

Sen. Piero Caleffi je že dolgo let predsednik Vsedržavnega združenja bivših deporatirancev v nacističnih taboriščih (ANED). Njegova zasluga je tudi, da je kot podtajnik ministrstva za javno vzgojo pospešil potek za proglasitev Rižarne kot nacionalni spomenik.

Sen. Pieru Caleffiju iskreno čestitamo in mu želimo obilo uspehov na novem odgovornem mestu. Že na ministrstvu za šolstvo je pokazal veliko razumevanja in svojo naklonjenost za reševanje problemov naše narodne skupnosti, zato nas še bolj veseli njegova izvolitev za podpredsednika senata.

A. B.

BREZ VEČJIH POLITIČNIH SPREMEMB

Predložene kandidatne liste za bližnje upravne volitve

Pričela se je razprava o zakonu o «statutu delavcev», ki naj razširi področje svobode in dostojanstva delavca v skladu z ustavo - Živahne razprave o pomembnih zakonih

RIM, 13. — Danes opoldne je zapadel uradni rok za predložitev kandidatnih list za deželne, pokrajinske in občinske volitve, ki bodo po vsej Italiji 7. in 8. junija. Kandidatne liste bodo danes do polnoči predložili deželnim volilnim uradom, oziroma ustrezajočim volilnim uradom. Jutri pa jih bodo pregledali odgovorni uradi. V petek bodo na dnevnem redu morebitni sporni primeri, katere morajo rešiti do 19. maja.

S tem je prešla volilna kampanja iz prvega razdobja v konkretnejši okvir, ko so že znane kandidatne liste po vsej Italiji. Vendar pa še niso znani podrobnejši podatki, saj je treba počakati na zaključek zadnjih formalnosti. Iz do sedaj znanih vesti izhaja, da so se v bistvu pojavile iste kandidatne liste, ki so bile znane že v zadnjem italijanskem političnem razdobju in da vsaj glede tega ni prišlo do pomembnejših novosti.

V poslanski zbornici so danes pričeli razpravljati o zakonskem osnutku glede «statuta delavcev», katerega je senat že odobril preteklega januarja. Pričakujejo, da bo ta zakonski osnutek dokončno odobren do konca tedna. Osnutek je sestavil preminuli minister za delo in socialno skrbstvo Brodolini, nato pa ga je prevzel demokristjanski minister Donat-Cattin ter predstavlja pomembno novost glede delovnih odnosov.

Na današnji seji poslanske zbornice je osnutek obrazložil poročevalec večine demokristjanski poslanec Vincenzo Mancini, ki je dejal, da gre za napor, da se razširi področje svobode in dostojanstva delavca v skladu z ustavo in z novimi oblikami sodelovanja pri odločitvah z okrepitvijo in utrditvijo sindikata v podjetjih.

Razpravo o tem vprašanju je odprl komunist Sacchi, ki je dejal, da gre za enega najbolj občutenih in pričakovanih zakonov med delovnimi ljudmi. Zakon ustreza zahtevam delavcev, čeprav po dolgem razdobju in še to nezadostno. V tej zvezi je predvsem kritiziral še preostale omejitve, ki obstajajo v tovarnah, kot glavno hibo zakona pa je omenil, da ne urejuje kolektivnih odpustov in da se omejuje samo na osebne primere.

Za psiupovce je govoril poslanec Alini, ki je omenil predvsem razne pomanjkljivosti zakona. Socialist Polotti pa je izrazil zadovoljstvo socialistične stranke, saj gre končno za uzakonitev pravic delavcev v odnosu do delodajalcev. S tem zakonom se ustvarjajo norme, ki so v drugih državah v veljavi že desetletja. Do zavlačevanj je prišlo zaradi političnega sistema, ki je preveč podvržen skupinam kapitalističnega pritiska. Zaključil je, da je treba ta zakon sedaj odobriti brez vseh zavlačevanj, pa čeprav bi bilo pravilno, da bi se ga glede nekaterih vprašanj izboljšalo.

Na popoldanski seji poslanske zbornice so odobrili 32 členov zakonskega predloga o referendumu. Vladna večina ni dopustila, da bi prišlo do katerega koli popravka, pri čemer je prišlo do težav v zvezi z glasovanjem okrog 31. člena, za katerega so komunisti zahtevali tajno glasovanje. Predvidevajo, da bo ta zakon odobren prihodnji teden.

Danes se je pričela v komisiji za sodstvo poslanske zbornice razprava o zakonskem predlogu o amnestiji in pomilostitvi, na kateri je poročal demokristjan Padula v imenu vlade. Po zaključku seje komisije je izjavil, da predvideva, da bodo lahko zakonski predlog že prihodnji teden predložili na zasedanju skupščine.

V senatu so danes pričeli obravnavati posamezne člene zakona o deželnih financah. Tudi ta obravnava se odvija z izredno pospešenim ritmom in predvidevajo, da bo prišlo do dokončnega glasovanja že jutri zvečer. Gre za pomemben zakon, katerega morajo sprejeti se pred zaključkom poslovne dobe senata, saj je z njegovo veljavnostjo povezana celotna volilna kampanja, oziroma izvedba volitev v deželne svete z normalnim statutom. Na današnji seji so proučili in odobrili 10 od 21 členov tega zakona. Jutri bo senat zasedal dopoldne in popoldne. Zakon o financiranju dežel je že odobrila poslanska zbornica.

V BEOGRADU SIMPOZIJ O TERITORIALNI OBRAMBI

Splošna ljudska obramba na bogatih izkušnjah narodnoosvobodilnega boja

Pismo predsednika Tita 450 udeležencem - Poročilo načelnika glavnega štaba JLA

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 13. — Ob navzočnosti okrog 450 znanih jugoslovanskih znanstvenih delavcev, vojaških teoretikov in strokovnjakov se je pričel danes v domu Jugoslovanske ljudske armade tridnevni simpozij o teritorialni obrambi. Predsednik Jugoslavije je v pozdravnem pismu udeležencem simpozija poudaril, da koncepcija splošne ljudske obrambe predstavlja dosledno odločno in ustvarjalno uporabo bogatih izkušenj iz narodnoosvobodilne vojne v sodobnih pogojih. Obramba je prav tako izraz potrebe jugoslovanske samoupravne socialistične družbe. Moja želja je, poudarja Tito, da takšni in podobni sestanki prispevajo k združenju vseh potencialov dežele pri krepitvi našega sistema splošne ljudske obrambe.

V uvodnem poročilu na simpoziju, na katerem bo podano okrog sto znanstvenih referatov, je načelnik glavnega štaba JLA general polkovnik Viktor Bubanj ugotovil, da vojaška organizacija v vseh sodobnih državah, če se razvija mimo družbe, postaja avtonomna politična gospodarska sila in se počasi spreminja v silo nad družbo. Vse to vodi k militarizaciji družbe, ki pada vedno bolj pod vpliv vojaške doktrine. «Mi smo se zavedali, da militarizem lahko načne tudi družbene strukture socialistične države, če v njej prevladuje etatistično velikodržavno organiziranje družbe». Koncepcija splošne ljudske obrambe Jugoslavije je, po besedah načelnika glavnega štaba JLA, trajna pridobitev jugoslovanske družbe. Med zunanjo politiko Jugoslavije in koncepcijo nacionalne ljudske obrambe ni nobene razlike.

«Mi se odpovedujemo vojni kot sredstvu zunanje politike. Vojna je upravičena samo, če je treba braniti jugoslovansko socialistično skupnost Jugoslovanska koncepcija splošne ljudske obrambe ne nakazuje vnaprej napadalca, proti kateremu se je treba boriti. Za Jugoslavijo je napadalec vsakdo, ki prestopi njene meje. Ta koncepcija torej ne ovira zunanjo politiko Jugoslavije, da razvija vsestransko prijateljske odnose z vsemi državami, posebno s svojimi sosedi. Koncepcija jugoslovanske splošne ljudske obrambe ni usmerjena proti nikomur. Ona je lahko na poti samo tistim, ki ne želijo dobro Jugoslaviji. Pripadniki JLA se ne vzgajajo v sovraštvu proti drugim narodom, temveč se urijo, kako braniti svojo deželo in kaznovati morebitnega napadalca. Učinkovitost obrambe je odvisna od stanja družbe. Zmaga v vojni se v dobršnem delu zagotavlja že v miru.

Moč jugoslovanske zamisli splošne ljudske obrambe sloni na trdni enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije, na njihovi odločnosti, da ne dopuste razbijanja socialistične skupnosti. Koncepcija vseljudske obrambe se sploh ne bi mogla uresničiti, če ne bi bilo medsebojnega zaupanja med jugoslovanskimi narodi in njihovo trdno skupno odločnostjo, da enotno branijo svojo deželo.

Jugoslovanska ljudska armada, čeprav je to enotna vojaška organizacija, mora biti tudi del oboroženih sil, ki jo vsak naš narod in narodnost imajo prav tako za svojo, kakor imajo za svoje vojaške enote ustanovljene na nacionalni oziroma republiški osnovi, v okviru teritorialnih oziroma partizanskih enot».

To bomo v popolni meri na ustrezen način dosegli — je poudaril Bubanj — tudi če z oboroženo silo gradimo pojmovanje o mednacionalnih odnosih. Naše stališče je, da se morajo spoštovati ne le jezik temveč vse nacionalne značilnosti, prav tako kakor tudi enotni interes naše skupnosti in njene obrambe. Po besedah načelnika generalnega štaba JLA, jugoslovanska koncepcija splošne ljudske obrambe pobija doktrino velikih sil, da se male dežele ne morajo braniti, da morajo biti samo poslušni sateliti. Mi dokazujejo znanstveno in strokovno, je dejal Bubanj, da je mogoče napadalca spraviti zelo hitro v brezizhoden položaj. V primeri napada bomo šli na dolgotrajno vojno, ki bo odpravila vsak začetni uspeh napadalca. Vsilili mu bomo take oblike boja, ki bodo v danemu položaju za nas najugodnejše, a za njega nemogoče. Dokončni smoter našega boja bo onemočiti sovražnika in ga izgnati iz dežele.

Na kraju svojega poročila je Bubanj ugotovil, da v skrajni fazi o uspehu vojne ne odloča toliko tehnika, kolikor človek. Človek je nepremagljiv, če ve zakaj se bojuje, če spretno uporablja najboljša sredstva in način boja. Morebitna vojna bi vsekakor bila presenečenje. Zato pa je potrebno ustvariti tako vojaško organizacijo, ki bo sposobna nevtralizirati to presenečenje, ki se bo hitro prilagodila novim pogojem in načinu vojskovanja napadalca, ki bo hitro izkoristila njegove najšibkejše točke. To pomeni ustvariti dobro organizirano in opremljeno ter za naše potrebe in možnosti sodobno oboroženo silo, ki nam je danes bolj potrebna, kot kdaj koli poprej, je zaključil svoje poročilo načelnik generalnega štaba JLA generalni polkovnik Viktor Bubanj.

B. BOŽIČ

Minister Moro v Budimpešti

Razgovor z avstrijskim zunanjim ministrom o vprašanju nemške manjšine

BUDIMPEŠTA, 13. — Italijanski zunanji minister Aldo Moro je dospel danes zvečer na uradni obisk v Budimpešto, kjer se bo jutri sestal s svojim madžarskim kolegom Janošem Petrom. Madžarska uradna agencija MTI posveča temu obisku veliko pozornost ter trdi, da bosta Moro in Peter govorila o razvoju trgovinskih izmenjav med Italijo in Madžarsko ter da bosta izkoristila priliko za ponovno upostavitev tradicionalnih kulturnih in znanstvenih izmenjav. Govor bo tudi — poroča MTI — o najvažnejših mednarodnih problemih in predvsem o sklicanju vseevropske konference o varnosti.

Na poti iz Bruslja, kjer se je udeležil ministrskega sveta EGS, proti Budimpešti, se je minister Moro ustavil za kratek čas na Dunaju, kjer je imel zjutraj sestanek z novim avstrijskim zunanjim ministrom Kirchschlaegerjem. Med razgovorom, ki je trajal dobro uro in katerega so se udeležili tudi visoki funkcionarji obeh ministrstev, sta se ministra pomenila o sedanjem mednarodnem položaju in o italijansko - avstrijskih odnosih. Govor je bil predvsem o ukrepih in procedurah, ki sta jih obe vladi napovedali decembra lani in oba parlamenta že odobrila in ki zadevajo rešitev spora med obema državama glede tolmačenja sporazuma De Gasperi-Gruber o nemški manjšini v Gornjem Poadižju.

Minister Moro je tudi potrdil svojemu avstrijskemu kolegu podporo italijanske vlade v pogajanjih za dosego sporazuma med Avstrijo in EGS.

OFENZIVA JUŽNOVIETNAMSKIH KOLABORACIONISTOV PROTI PHNOM PENHU

Sajgonski oddelki se tudi po kopnem približujejo kamboški prestolnici

Ofenziva protivladnih sil ob meji z Vietnamom - Van Thieu predlaga «protikomunistično fronto» med Vietnamom, Tajsko, Laosom in Kambodžo

SAJGON, 13. — Sajgonske pehotne enote so sprožile danes množično ofenzivo na kamboškem ozemlju v smeri proti Phnom Penhu, da bi popolnoma osvobodile pot, ki povezuje kamboško prestolnico s Sajgonom. Oklepne enote, ki so delovale na področju «papiginega kljuna», so odšle proti naselju Kapong Trabek, 60 kilometrov od meje z Vietnamom, kjer so se združile z južnovietnamskimi marinci, ki so dospeli v Kambodžo po reki Mekongu.

Operacijo vodi sajgonski general Do Cao Tri, ki je povedal, da ima nova ofenziva štiri cilje: 1. združiti se s kamboškimi vladnimi silami okrog Phnom Penha; 2. odpreti pot za oskrbovanje južnovietnamskih sil; 3. zapreti sovražnika v past in 4. omogočiti Kambodžanom vietnamske narodnosti, da oddidejo v Južni Vietnam. General je tudi povedal, da je dobil ukaz, naj se ustavi pet kilometrov pred Phnom Penhom, in to zaradi «spoštovanja suverenosti Kambodže». Do Cao Tri je dodal, da se kamboške vladne sile ne bojujejo več: «Zdi se — je dejal — da se bojijo bolj nas kot pa Vietkonga, poleg tega pa se ne zanesejo preveč na naše cilje».

Vojaški položaj v Kambodži je vsekakor zelo zapleten: po vesteh iz poveljstva kamboške vojske izvajajo protivladne sile — Sihanukovi pristaši, FNO in severnovietnamski vojaki — stalen pritisk na nekatera mesta, predvsem na Kampot ob obali, na Takeo, 80 kilometrov jugozahodno od Phnom Penha, in na Kompong Cham, 100 kilometrov od prestolnice na reki Mekongu. Mesto Kratje je še vedno v rokah upornikov, prav tako obširna področja na severu države in v pokrajinah Ratanakiri in Mondulkiri ob meji z Vietnamom.

Na področjih «papiginega kljuna» in «ribičevega trnka», kjer se nadaljujejo ameriško - sajgonske vojaške operacije, je prišlo danes do vrste partizanskih protinapadov. Protivladne enote so napadle nekatere ameriške oddelke v «papiginem kljunu»: v boj, ki je trajal pet ur, so posegli ameriški oboroženi helikopterji in letalstvo. Američani so imeli pet mrtvih in 44 ranjenih. Napadeno je bilo tudi važno ameriško - sajgonsko topniško oporišče 3 kilometre v notranjosti kamboškega ozemlja. Napad je bil odbit, en Američan je bil pri tem ubit in osem ranjenih.

Danes so medtem potrdili, da izvajata ameriška in sajgonska mornarica strogo nadzorstvo nad vso kamboško obalo na Tajskem zalivu. Namen te akcije je preprečiti partizanom, da bi dobili vojaško ali drugo pomoč po morju. Ta pomoč je v preteklosti prihajala preko pristanišča Sihanukville, ki pa ga je vlada generala Lon Nola zaprla. Sam vrhovni poveljnik sajgonske mornarice admiral Tran Van Chon je odpotoval danes v Phnom Penh, da bi koordiniral to akcijo z delovanjem kamboške vladne mornarice.

Na politično diplomatskem področju je danes v središču pozornosti poziv sajgonskega kolaboracionističnega predstavnika Van Thieuja za ustanovitev skupne «antikomunistične fronte». To fronto naj bi sestavljal Vietnam, Kambodža, Laos in Tajska, njen namen pa naj bi bil «napraviti konec vojni». Van Thieu, ki je govoril v Vung Tauu, se je zelo optimistično izrazil o vojaških operacijah na kamboških tleh ter dejal, da so ameriške in sajgonske enote že ubile «najmanj šest tisoč sovražnikov». Van Thieujev poziv bi utegnil naleteti na dober sprejem v Tajski, katere lutkovna vlada je danes ponovno upostavila diplomatske odnose s Kambodžo. Te odnose so prekinili leta 1961. O ponovni navezavi stikov so se dogovorili med obiskom kamboškega zunanjega ministra Sambaura v Bangkoku.

Po drugi strani pa je danes Severni Vietnam odpoklical v domovino še zadnje tri diplomate, ki so ostali v Phnom Penhu po državnem udaru generala Lon Nola. Tedaj so bili odnosi med Kambodžo in hanojsko vlado samo začasno prekinjeni, današnji odpoklic diplomatov pa naj bi pomenil, da je postalo razbitje dokončno. Kot je znano, je Severni Vietnam priznal vlado nacionalne enotnosti, ki jo je princ Sihanuk ustanovil v Pekingu. To vlado je danes priznala tudi ZAR.

Predstavniki delegacij Severnega Vietnama in južnovietnomske revolucionarne vlade so danes negativno reagirali na včerajšnje izjave južnovietnamskega kolaboracionističnega podpredsednika Cao Cyja, po katerih bodo sojgonske enote ostale v Kambodži še nekaj mesecev. Glasnika Hanoja in ZRV sta izjavila, da bi sajgonske enote ne mogle ostati ne v Kambodži in niti v Vietnamu brez materialne in letalske podpore ZDA. Če bodo torej te sile ostale v Kambodži po odhodu Američanov, to pomeni, da se slednji kljub izjavam predsednika Nixona ne mislijo popolnoma umaknili s tega področja.

Vreme včeraj. Najvišja temperatura 19,9, najnižja 13,2, ob 19. uri 18 stopinj, zračni tlak 1013,6 stanoviten, veter severovzhodnik 3 km/h, vlaga 62 odst., nebo 8/10 pooblačeno, 1,2 mm dežja, morje mirno, temperatura morja 15,7 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 14. maja
BONIFACIJ
Sonce vzide ob 5.35 in zatone ob 19.27 — Dolžina dneva 14.52 — Luna vzide ob 12.22 in zatone ob 1.38
Jutri, PETEK, 15. maja
ZOFIJA

PRIPRAVE NA UPRAVNE VOLITVE

Za pokrajinske volitve predloženih v predpisanem roku skupno deset list

Liste za upravne volitve v okoliških občinah - Občinski odbornik Hreščak sporočil županu, da daje ostavko na odborniško mesto - Volilna zborovanja KPI in PSIUP

Včeraj opoldne je zapadel rok za predložitev kandidatnih list za pokrajinske in občinske volitve. Za pokrajinske volitve je vložilo pri sodišču svoje kandidatne liste deset strank in gibanj, o katerih se mora sedaj izreči volilni urad. Včeraj sta vložila svoji listi Gibanje za neodvisnost Trsta (MIT) in Slovenska skupnost, katera bo deseta, to je zadnja na glasovnici. Zapovrstjo so bile predložene za pokrajinske volitve naslednje liste: KPI, MSI, PRI, PLI, PSIUP, PSU, KD, PSI, MIT in SS.

Za občinske volitve pa so stranke predložile svoje liste na zadevnih županstvih.

V devinsko - nabrežinski občini je bilo vloženih osem list, in sicer: KPI, PSI, PLI, SS, KD, MSI, in PRI.

V dolinski občini: KPI, PSI, KD, SS in PSU.

V zgoniški občini: Lista slovenske skupnosti in Občinska lista.

Na Repentabru: Lista slovenske skupnosti in Napredna lista.

V Miljah: Lista «Frausin» (KPI in PSIUP), KD, PSI, PLI, PRI in PSU.

V okoliških občinah je bilo torej predloženih največ kandidatnih list v Nabrežini, to je osem. Tu so na kandidatni listi Slovenske skupnosti tudi kandidati Slovenske levice. Ta skupina pa ni vključila svojih kandidatov na liste Slovenske skupnosti v drugih občinah in na listo Slovenske skupnosti za pokrajinske volitve, tako da so na tej listi samo kandidati SLG, SDZ in SNOS, kaže pa da bo listo SS podprla od zunaj.

Včeraj je socialistični odbornik Dušan Hreščak v skladu s sklepom izvršnega odbora PSI, ki ga je predsinočnjim potrdilo tudi pokrajinsko vodstvo, poslal tržaškemu županu Spacciniju pismo, v katerem je sporočil, da daje ostavko na mesto občinskega odbornika. O njegovi ostavki bo razpravljal občinski odbor, ki se sestane v petek. Nič pa ne kaže, da se sestane občinski svet, ker so do zdaj formalno zahtevali njegovo sklicanje le liberalci in socialni proletarci, medtem ko niso tega zahtevali svetovalci komunistične skupine. Brez njih pa ne morejo doseči podpisov dvajsetih svetovalcev, t. j. ene tretjine vsega občinskega sveta, ki so po pravilniku potrebni, da se lahko zahteva to sklicanje.

Medtem se nadaljujejo zborovanja raznih strank. V Boljuncu sta spregovorila za PSIUP Elio Luches in Vito Jercog. Prvi je med drugim poudaril, da mora PSI bolj jasno nakazati svoje stališče. Ne sme se namreč omejiti na to, da zahteva izstop svojih predstavnikov iz raznih mestnih organov, marveč mora spremeniti vso politično linijo s prehodom v opozicijo v krajevnih ustanovah.

Vito Jercog pa je spregovoril v slovenščini in je med drugim rekel, da so desničarske in levosredinske stranke odrekle Trg Unità za volilna zborovanja z raznimi pretvezami, za katerimi pa se dejansko skriva politična volja po ponovni diskriminaciji v škodo slovenskega prebivalstva.

Za KPI je včeraj govoril delavcem pred ladjedelnico Sv. Marka tajnik federacije inž. Antonino Cuffaro, ki je dejal, da se leva sredina v Trstu sedaj ruši zaradi notranjih protislovij in nerešenih resnih vprašanj v pokrajini. Samo delavci so s svojo ostro borbo preprečili, da se ni vse še slabše končalo. Levi center dela torej sedaj pokoro za vse svoje kompromise v škodo mestu. KD ne more zaprati več oči pred novo stvarnostjo in ker nima več večine, mora odstopiti. Na koncu je govornik dejal, da ima Trst v sebi dovolj sile, da prisili vlado, da izpolni svojo dolžnost tudi glede novega industrijskega podjetja, ki bi poganjalo njegov gospodarski razvoj.

Slovenska skupnost je včeraj objavila liste kandidatov za pokrajinske volitve in volitve v podeželskih občinah.

Kandidati Skupne slovenske liste (lipova vejica) za pokrajinske volitve so: dr. Dragomir Legiša za volilno okrožje Devin - Nabrežina, inž. Milan Sosič za miljsko in dolinsko okrožje, dr. Teofil Simčič (volilno okrožje Trst 1), dr. Rafael Dolhar (II.), dr. Milan Starc (III.), Igor Tuta (IV.), dr. Rudolf Marc (V.), dr. Zorko Harej (VI.), Silvester Metlika (VII.), Vladimir Rebula (VIII.), Ignac Marc (IX.), Peter Udovič (X.), Karel Guštin (XI.), dr. Marta Legiša - Terčelj (XII.), Valentin Jercog (XIII.), dr. Dragomir Legiša (XIV.), Alojz Debelis (XV.), dr. Drago Štoka (XVI.), Josip Terčon (XVII.), dr. Franc Mljač (XVIII.), Mario Zahar (XIX.), Zoran Sosič (XX.) in inž. Milan Sosič (XXI.).

V občini Devin - Nabrežina so na Skupni slovenski list (lipova vejica in nagelj): dosedanji župan dr. Dragomir Legiša, Ivan Antonič, Bojan Brezigar, Miroslav Frančeškin, Anton Gruden, Stanislav Gruden, dr. Janko Jež, Stanislav Kosmina, Bruno Kuk, Alojz Legiša, dr. Marta Legiša por. Terčelj, Danilo Lupinc, Josip Mervic, Robert Pipan, dr Alojz Rebula, Srečko Šušteršič, Antek Terčon, Josip Terčon, Just Terčon in Igor Tuta.

V dolinski občini je seznam kandidatov Skupne slovenske liste (lipova vejica) naslednji: Glavko Petaros, Jos'p Štrajn, Bogomil Zobec, Mario Zahar, Ivan Zuljan, Niko Kosmač, Danilo Gropajc, Mirko Žerjal, Ernest Smotlak, dr. Alojz Tul, Edvard Bernhardt, Albin Jurijevič, Milan Ražem, dr. Aldo Štefančič, Ivan Sedmak, Karel Mahn'č, Kazimir Šturman, Karel Sancin, Silvester Metlika in Valentin Kocjančič.

V občini Zgonik kandidirajo na Skupni slovenski listi (lipova vejica): Vladimir Rebula, Josip Kralj, Sergij Milič, Jožko Gruden, Srečko Gruden, Mario Milič, Bruno Sardoč, Srečko Sedmak, Alojz Škrk, Srečko Štolfa, Miroslav Žibon in Božidar Živec.

V občini Repentabor pa je bila predložena naslednja Skupna slovenska lista (lipova vejica): dosedanji župan Michael Guštin, Jože Doljak, Edvard Guštin, Emil Guštin, Karel Guštin, Milan Guštin, Milan Hrovatič, Ivan Kutin, Alojz Milič, Karel Milič, Roman Škabar in Karel Škabar.

Na listi PSI pa so v nabrežinski občini naslednji kandidati: Vittorino Caldi, Srečko Colja, Marta Gruber por. Missaglia, Gualtiero Aloisio, Roman Brišček, Boris Caharija, Vladimiro Caris, Lavio Fabris, Mario Pahor, Salvatore Pampalone, Ivan Pertot, Ignac Pertot, Rudolf Pertot, Silvio Sala, Giovanni Santagati, Gaetano Tordi, Venceslav Tuta, Lino Zampa, Nicolò Zetto in Giovanni Zoppini.

V dolinski občini so kandidati PSI naslednji: Marino Bandi, Nevio Bandi, Claudio Coffoli, Silvester Kuret, Anton Furlan, Luc'jan Kermac, Jožef Lovriha, Anton Marega, Vincenc Pangerc, Josip Pečenko, Stanislav Prašelj, Mario Švab, Karlo Sancin, Josip Sancin, Ivan Slavec, Ivan Štrajn, Ivan Štrajn, Ivan Štrajn, Friderik Žerjal in Boris Zobec.

Kandidati PSU v Nabrežini so: Egon Floridan, Tullio Varglien, Giusto Franceschini, Ilario Zigante, Zerilli Agostino, Virgilio Zanevra, Marco Cosoli in Zdravko Pahor.

V Dolini so kandidati PSU naslednji: Giovanni Bego, Vittorino Del Zio, Pietro De Vescovi, Letterio Fobert, Guerrino Gei, Mario Giacomini, Bortolo Giraldi, Antonella Giuricin por. De Gioia, Aldo Neri, Bruno Padovani, Ennio Pittoni, Ezio Radoicovich, Eugenio Valencich in Pietro Zannier.

V Miljah pa so na kandidatni listi PSU: Sergio Andreuzzi, Gennario Apollonio, Lucio Bartole, Ugo Bratus, Luigi Calò, Pietro Canova, Oliviero Crasti, Aldo De Rin, Bartolomeo Giuliano, Ernesto Drioli, Bruno Fontanot, Libero Fontanot, Livio Fontanot, Arturo Gottardo, Angelo Iannuzzi, Dino Marsi, Rosaria Dordolo, Mauro Pilat, Salvatore Raseni, Elvira Novello, Antonio Stefani, Guido Tellini, Adelma Frausin, Giuseppe Zaccaria in Roberto Zaccaria.

Tiskovna konferenca prof. Dulcija v Ljubljani

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani bo deželni odbornik za industrijo in trgovino prof. Giuseppe Dulci imel danes popoldne tiskovno konferenco, na kateri bo časnikarjem obrazložil razloge, zaradi katerih se je dežela Furlanija - Julijska krajina odločila, da letos drugič uradno nastopi na 9. medneradnem sejmu «Alpe - Adria» na Gospodarskem razstavišču do 17. t.m. Po konferenci bo odbornik Dulci priredil na razstavišču cocktail.

Opozorilo profesorjem slovenščine

Profesorje slovenščine obveščamo, da odpade za petek napovedani sestanek v Rojanu.

Datum prihodnjega sestanka bomo pravočasno objavili.

PREJELI SMO

Janko Jež izstopil iz skupine SNOS

Prejeli smo v vednost za objavo: «Podpisani Janko Jež izjavlja, da iz tehtnih razlogov, in ne končno tudi iz zdravstvenih, izstopa iz SNOS in s tem daje skupini na razpolago svoje mesto v svetu in izvršnem odboru Slovenske skupnosti.»

Janko Jež

Trst, 9. maja 1970

Pismo je Janko Jež naslovil na tajnika SNOS Antka Terčona, predsednika sveta SS dr. Zorka Hareja in političnega tajnika SS dr. Draga Legišo.

PO ŽUPANOVEM POSREDOVANJU

Preklicana stavka šoferjev ACEGAT Danes srečanje z upravnim svetom

Zaključena opolnoči stavka občinskih uslužbencev in mestnih redarjev - Celodnevna stavka zasebnih avtobusnih prog - Brezuspešno srečanje o sporu z upravo CRDA o položaju delavcev v tovarni strojev - Stavka železničarjev

Stavka javnih in zasebnih prevozov, predvsem pa avtobusnega podjetja ACEGAT in openskega tramvaja, ki smo jo bili objavili v naši včerajšnji številki, je bila včeraj zjutraj nenadoma preklicana. Vzrok tega preklica je bil poseg župana Spaccinija, ki je sindikalnim zastopstvom in upravnemu svetu občinskega podjetja ponudil svoje posredovanje in povabil predstavnike obeh na sestanek, ki je potekal včeraj dopoldne. Sindikalisti so se z županom sestali ločeno, kakor tudi predstavniki občinskega podjetja, vendar pa se je položaj po tem sestanku vsaj toliko razjasnil, da je prišlo do dogovora o neposrednem sestanku med sindikalnim zastopstvom uslužbencev občinskega prevoznega podjetja in upravnega sveta ACEGAT. Sestanek bo danes zjutraj in so do tedaj preklicane stavke. Seveda pa to ne izključuje možnosti, da bi sindikati ne oklicali nove stavke v primeru, da se bodo današnja neposredna pogajanja izjalovila.

Kot znano se zavzemajo sindikalne organizacije občinskih uslužbencev za preureditev karier in organika, normativnih pogojev v podjetju in preureditev plač (ne v gmotnem, temveč v formalnem smislu).

Pač pa so včeraj ves dan stavkali zasebni prevozniki na nekaterih progah, ki povezujejo mesto z okolico, kar je povzročilo tudi določeno zmedo, saj je marsikdo šel na postajališča zasebnih avtobusnih podjetij, prepričan, da bo s temi lahko šel v mesto, kamor ne vozijo javni avtobusi, ki pa so vozili, ker je bila stavka preklicana.

V opoldanskih in večernih urah pa je bilo v mestu občutiti posledice druge stavke javnih uslužbencev, t. j. stavke občinskih uslužbencev in, med temi, mestnih redarjev. Res pa je, da je marsikateri voznik zadovoljno ustavil svoje vozilo tudi na prepovedanem mestu in vedel, da zaradi tega ne bo plačal globe, saj so cestni stražniki oddelkov javne varnosti in karabinjerji skrbeli zgolj za promet na križiščih.

Vsekakor pa se je stavka občinskih uslužbencev zaključila opolnoči in bodo danes uradi odprti, na križiščih in med ustavljenimi vozili s knjižico za globe pa tudi mestni redarji.

Včeraj in predvčerajšnjim so namesto stavkajočih mestnih stražnikov skrbeli za promet na glavnih križiščih člani cestne policije in agenti Javne varnosti

Medtem pa se nadaljuje stavkovno gibanje v poldržavnih ustanovah, kot so INAM, INAIL, ENPAS, ACI in druge. Zaključila se bo jutri opolnoči. Po nekajdnevnem premoru bodo sindikati uslužbencev v teh ustanovah oklicali novo stavko, ki bo spet trajala tri dni.

Včeraj so se na sedežu nove delavske zbornice ponovno sestali predstavniki treh kovinarskih sindikatov in uprave CRDA za rešitev starega spora o diferenciranih nagradah uslužbencem tovarne strojev. Tudi ta sestanek, kot že niz drugih, ni rodil konkretnih sadov.

Ob 21. uri se je sinoči zaključila vsedržavna stavka železničarjev, zaradi katere ves dan niso vozili vlaki in je morala železniška uprava v nekaterih primerih organizirati posebne avtobuse za nekatere važnejše krajevne proge.

Volilna zborovanja

PSI: Drevi ne bo napovedanega volilnega govora vsedržavnega tajnika Mancinija, ker je zaradi parlamentarnega dela zadržan v Rimu.

KPI: Danes ob 18.30 na Trgu Garibaldi volilno zborovanje, za katero je dala pobudo ženska sekcija KPI. Govorila bosta inž. Antonino Cuffaro in Claudia Ponti. Ob 20. uri bo govoril v Camporah župan Millo. Na trgu v Gropadi bo danes ob 20.30 govoril Stojan Spetič.

Jutri ob 12. uri bo zborovanje pred Tržaškim arzenalom. Ob isti uri bo zborovanje o temi: «Dom in socialne službe v Starem mestu». Govoril bo tajnik Cuffaro, predsedoval pa bo inž. Roberto Costa.

Hessova jahta prispela v Trst

Danes ob 8. uri bodo v Starem pristanišču, ob pomolu O spustili v morje 17-tonsko jahto «Nathurn», ki so jo te dni s posebnim železniškim vozom pripeljali iz Nemčije v Trst. Jahta, ki je bila dograjena leta 1938 v Berlinu za nacističnega prvaka Rudolfa Hessa, je dolga 14 m in široka 3 m. Iz tržaškega pristanišča bo jahta, ki je zdaj last ustanove «Chiemsee-Jachtschule Gollenhausen» odplula v Sesljan. Služila bo za križarjenje iz Sesljana po Dalmaciji in obratno.

Ostale vesti iz tržaške kronike berite na 6. strani

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM

GOSTOVANJE NARODNEGA GLEDALIŠČA «IVAN ZAJC» Z REKE

DANES, 14. maja ob 21. uri, v nedeljo, 17. maja ob 16. uri

Ivo Tijardović

MALA FLORAMYE

opereta v treh dejanjih

Dirigent: INO PERISIĆ
Scenograf: DORIAN SOKOLIĆ
Koreografi: NADA HERZOG, OLGA ORLOVA, EDO VERDONIK
Režiser: MIODRAG LONČAR
Kostumograf: RUŽICA SOKOLIĆ
Asistent režije: STEVO VUKAS

Prodaja vstopnic ob delavnikih od 12. do 14. ure ter eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih eno uro pred začetkom predstav. Rezervacije po telefonu 734265. Abonenti SG imajo 50 % popusta.

Prosimo vse one, ki so rezervirali vstopnice za opereto, da jih dvignejo pri blagajni Kulturnega doma danes do 20.30.

Orgelski koncert prof. Berganta

Tržaški sedež RAI - Italijanske Radiotelevizije prireja javni koncert s sodelovanjem orglarja prof. Huberta Berganta.

Koncert bo v ponedeljek, 18. maja 1970., ob 21.00 v cerkvi Brezmadežnega Marijinega Srca v Ulici S. Anastasio. Spored je posvečen orgelskim skladbam slovenskih skladateljev Premrla, Vrabca, Ramovša in Vremšaka. Te skladbe bodo doživele prvo izvedbo: to so pred kratkim nastali «Ostinato» tržaškega skladatelja Ubalda Vrabca, «Dve koralni predigri» Primoža Ramovša in «Sonata quasi una fantasia» Sama Vremšaka. Vstop z vabili, ki bodo interesentom na razpolago na dan koncerta v veži sedeža v Ulici F. Severo, 7.

ADRUT ne pristaja na stavko ANRIS in FANRU

Skupščina zveze docentov in raziskovalcev tržaške univerze (ADRUT, Associazione Docenti-Ricercatori dell'Università di Trieste) je sklenila, da se ne udeleži stavke za nedoločen čas, ki sta jo proglasila ANRIS in FADRU zaradi dvoumne utemeljitve in načina izvedbe. Ta stavka, proglašena skupno z ANDU (Zveza stalnih profesorjev) je praktično podpora sprejetju sedanjega načrta reforme, ki pušča nedotaknjene sedanje avtoritarne in antidemokratične strukture

ADRUT meni, da so problemi univerze splošnega značaja in da se torej ne tičejo samo docentov in raziskovalcev. Potrebna je namreč širša udeležba, ki naj zajame tudi študente in delavce, v skupnem boju za demokratično reformo univerze. Zaradi nujnosti prave reforme pa proglaša ADRUT dan debate, ki bo na univerzi 25. maja, in sklicuje splošno skupščino podrejenih docentov raziskovalcev tržaške univerze, ki bo istega dne ob 9.30 v avli A.

40 dni zdravljenja zaradi padca pri telovadni vaji

Včeraj ob 11.25 so sprejeli na ortopedskem oddelku bolnišnice 17-letno Cristino Rizzian iz Ul. Nuzio 2, ki je malo prej med učno uro telesne vzgoje v telovadnici šolskega zavoda «Oberdan» v Ul. Veronese pri skoku v višino, nerodno padla in si verjetno zlomila levo nadlahtnico.

Prognoza okrevanja je približno 40 dni.

Odborniku P. D. Slovenec Stevu Zaharju je žena Sonja povila sinka Mitjo. Društvo čestita mladima staršema, malemu Mitji pa želi dolgo in srečno življenje.

Svojemu članu Stevu Zaharju in ženi Sonji čestita ob rojstvu malega Mitje, kateremu želi veliko sreče, folklorna skupina «Breg».

NAJDENO

Pošten najditelj je prinesel na upravo lista, Ulica sv. Frančiška 20 «Prospekt vodilnega, učnega, upravnega in pomožnega osebja srednjih šol s slovenskim učnim jezikom za leto 1970» — tipkan v italijanščini na 25 listih.

Kdor ga je izgubil ga lahko dobi nazaj na upravi lista.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8, Cipolla, Ul. Belpoggio 4, Ai Due Lucci, Ul. Ginnastica 44, Miani, Drev Miramare 117 (Barkovlje).

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14, Manzoni, Trg Sonino 4, INAM Ai Cedro, Trg Oberdan 2, Ai Gemelli, Ul Zorutti 19/c.

Darovi in prispevki

Ob priliki proslave 100-letnice čitalnice v Boljuncu daruje Alojzija Maver Kuret 1000 lir za prosvetno društvo F. Prešeren.

Prosvetno društvo «F. PREŠEREN» v Boljuncu

100-letnica čitalnice

Spored

Petek, 15. maja ob 20. uri otvoritev «RAZSTAVE NAŠE VASI»

Sobota, 16. maja ob 21. uri veseloigra v 4 dejanjih: Marc Franck: **«SREČA NA UPANJE»** Režija: Stane Raztresen

Nedelja, 17. maja ob 16. uri zbirališče pri sedežu društva — slavnostni govor **RAZVITJE DRUŠTVENEGA PRAPORA** ob 17. uri **NASTOP PEVSKIH ZBOROV**

Osnovnošolski pevski zbor, Slovenec — Boršt, Slavec — Ricmanje, V. Vodnik — Dolina in domači pevski zbor

Slika: K'ku je b'lu ambt u B'lunce
Tekst: Vida Pahor
Ob 20.30 ponovitev veseloigre «Sreča na upanje»

SODELOVALA BO GODBA NA PIHALA IZ BREGA

Deloval bo dobro založen kiosk

PROSVETNO DRUŠTVO TABOR NA OPČINAH

se vključuje v proslavo **25-letnice obnovitve slovenske šole** in priredi v nedeljo, 24. maja ob 17. uri v prosvetnem domu na Opčinah

srečanje s partizanskimi učitelji

Prve obnovitelje našega šolstva bosta počastila pevska zbora Vasilij Mirk s Proseka-Kontovela in Pd Tabor.

Prostovoljni prispevki so namenjeni skladu za izgradnjo šole spomenika NOB v Cerknem.

Prosvetno društvo «SLAVKO ŠKAMPERLE»

V petek, 15. maja ob 20.30 je na sporedu predavanje

DRAGA PAHORJA o

Šolstvu med narodnoosvobodilno borbo

V nedeljo, 17 maja ob 11. uri na Vrdelski cesti pred obnovljeno spominsko ploščo padlih Svetoivančanov na pročelju Narodnega doma

Zaključna svečanost proslav 25. obletnice osvoboditve

Govorila bosta Vladimir Kenda in Arturo Calabria. Nastopil bo mešani pevski zbor Vesna iz Križa pod vodstvom Frančka Žerjala.

Razstava dokumentov iz NOB odprta vsak dan v društvenih prostorih od 20. do 22. ure.

Razstave

V občinski umetnostni galeriji bo od 13. do 21. t.m. razstavljal tržaški slikar Guido Antoni. Otvoritev razstave bo jutri ob 18. uri.

V Nemškem kulturnem inštitutu razstavlja do 29. t.m. svoje litografije in jedkanice na linoleju Hans Martin Erhardt. Razstava je odprta vsak dan od 17. do 20. ure razen v sobotah in nedeljah.

V galeriji moderne umetnosti «Russo» (Pasaža Rossoni) razstavlja do 20. t.m. tržaški slikar Gianni Roma (Rosmann).

V umetnostni galeriji Rossoni in Mignon na Korzu Italija 9 razstavlja do 21. maja Carlo Mazzoleni svoje akvarele.

V umetnostni galeriji Tergeste v Ulici Battisti 23 bo od 18. do 30. t.m. kolektivna razstava 22 tržaških slikarjev, kiparjev in grafikov.

V umetnostni galeriji «Ložan» v Kopru, Titov trg 4 bo od 14. maja do 10. junija razstava del Vena Pilona. Otvoritev razstave bo danes ob 18. uri. Urnik vsak dan od 9. do 13. ter od 16. do 19. ure. V nedeljo popoldne zaprto.

V mestni galeriji Piran razstavlja do 22. t.m. dunajski slikar avtodidakt Ernst Werner Nemecek svoje «Istrske vtise».

V umetnostni galeriji v palači Costanzi v prehodu Costanzi, bo v soboto, 16. t.m. otvoritev VII. vsedržavne umetnostne tržaške sekcije FIDAPA.

Razna obvestila

KASTA obvešča, da bo redni občni zbor v petek, 15. t.m. v Kulturnem domu. Prvo sklicanje ob 20,30, drugo ob 21. uri. Dnevni red: 1. Izvolitev volilne komisije. 2. Poročilo predsednika in tajnika. 3. Diskusija. 4. Razrešnica staremu odboru. 5. Volitve. 6. Razno. **Sledila bo zakuska.**

Gledališča

VERDI

V soboto ob 21. uri bo deveti koncert spomladanske simfonične sezone v gledališču Verdi. Orkester bo vodil mehiški dirigent Herrera De La Fuente, kot solistka pa bo nastopila pianistka Maureen Jones. Program obsega prvo tržaško izvedbo skladbe mehiškega skladatelja Silvestra Revueltasa «Sensemaya», Beethovnov Tretji koncert za klavir in orkester in Musorgskega «Slike z razstave» v Ravelovi instrumentaciji.

Pri blagajni gledališča se danes začenja prodaja vstopnic.

POLITEAMA ROSSETTI

V okviru kulturnih izmenjav med našo deželo in Koroško bo v soboto enkratna predstava v nemščini Schillerjeve drame «Roparji» (Die Räuber) v izvedbi celovškega mestnega gledališča Stadttheater v režiji direktorja gledališča Herberta Wochinza.

Sodelovanje s celovškim mestnim gledališčem je že dalo pozitivne rezultate na glasbenem področju. V pretekiem oktobru je gledališče Verdi gostovalo v Celovcu z opero «Don Pasquale», potem ko so Koroški uprizorili v Trstu glasbeno komedijo «Moj prijatelj Bumburry» po Wildejevi komediji «Važno je imenovati se Ernest».

Za predstavo «Roparjev» bodo imeli abonenti na sezono Teatra Stabile 50 odst. popusta. Enakega popusta bodo deležni študentje in člani Avstrijskega krožka, Avstrijskega združenja ter Nemškega kulturnega inštituta.

Kino

Nazionale 16.00 «La pelle di bandito». Ugo Cardea, Giuliano Disperati, Mavi.
Eden 16,00 «Un uomo da marciapiede». D. Hoffman, J. Voight. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16.00 «Un assassino per un testimone». Britt Ekland, Alex Cord. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16,00 «Metello». Massimo Ranieri, O. Piccolo, Tina Aumont. Technicolor.
Excelsior 16.00; zadnja predstava ob 22. uri «L'altra faccia del pianeta delle scimmie». Technicolor. Prepovedano mladini pod 14 letom.
Ritz 16.00 «Onyricon». Jack Macgowran, Jane Birkin. — Prepovedano mladini pod 18. letom
Filodrammatico 16,30 «Le mini vergini». V. Prats. O. Mayer Prepovedano mladini pod 18 letom
Alabarda 16.30 «La vera storia di Frank Mannata». Jeffrey Hunter, Margaret Lee. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Aurora 16.00 «Un uomo chiamato cavallo». Richard Harris. Technicolor.
Cristallo 16.30 «Doppia immagine dello spazio». Technicolor Fantastično - znanstveni film.
Capitol 16.30 «John e Mary». Dustin Hofmann, Mia Farrow. Prepovedano mladini pod 14. letom
Moderno 16.30 «Amore mio aiutami». Monica Vitti, Alberto Sordi. Technicolor.
Impero 16.30 «Un professore tra le nuvole».
Vittorio Veneto 21,00 — Koncert.
Ideale 16.00 «L'uomo dall'occhio di vetro». A. Tappert, K. Ubverner. Technicolor.
Abbazia 16,00 «Assalto a tesoro di stato». Roger Browne. Technicolor.
Astra 16.00 «Metti una sera a cena». J. L. Trintignant, Annie Girardot. Prepovedano mladini pod 18. letom.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 19.30 Cinemascope barvni film:
LA VENDETTA DI ZWANGI
Igrajo: James Franciscu in Gila Golan.

KINO NA OPČINAH

danes ob 18. uri barvni film:
IL MASSACRO DEL GIORNO DI SAN VALENTINO
Igrajo: J. Robards G. Segal. J. Hale.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo Kraški dom vabi na predavanje dr. Sonje Mašere «Sport in zdravje», ki bo danes, 14 maja ob 20.30 v prostorih občinske kopalnice v Repnu.

Izleti

Podporno društvo v Rojanu priredi v nedeljo, 17. maja t. l. avtobusni izlet na Sv. Goro (Skalnico) in v Dobrovo, kjer bo ogled vinske kleti. Odhod bo ob 7. uri izpred rojanske cerkve. Cena izleta s kosilom in prevozom z žičnico je 3.200 lir. Prijave sprejema gostilna Skerlavaj, Ul. Moreri do 10. maja. Za pojasnila lahko telefonirate od 19. do 21. ure na št. 64-480 in 61-151. Vabljeni člani in prijatelji!

SPDT obvešča, da napovedanega izleta na Krvavec ne bo zaradi poslabšanih snežnih razmer.

SPDT vabi člane in prijatelje na prvi pomladni izlet preko Glinščice s piknikom ob vodi. Kosilo iz nahrbtnika. Zbirališče ob mlinu (100 m dalje od koče Premuda) ob 10. uri. Sprehod je posebno primeren za najmlajše. V primeru slabega vremena je zbirališče v koči Premuda.

CIVILNI IN KAZENSKI TRIBUNAL V TRSTU

Prva objava

Predložen je bil predlog za proglasitev domnevne smrti Dougana Franca, rojenega v Trstu dne 13. marca 1885, izginulega leta 1939, ko je pisal prvo in zadnje pismo z Ogrskega (naselje Vasva-Pest Mezge), kamor je bil prispel najbrž iz ujetništva v Rusiji.

Kdorkoli kaj ve o omenjeni osebi, naj to sporoči tribunalu v Trstu tekom 6 (šest) mesecev po drugi objavi tega poziva.

Podpisan dr. Frane Tončič

V BOJU ZA PRAVICE ŠOLE IN ŠOLNIKOV

Skoraj stoodstotna udeležba v stavki slovenskih šolnikov

Stavkokazi in bojazljivci so bili zelo redki - Razgovori tajnika Sindikata slov. šole dr. Škerlja v Rimu

Po sklepu Sindikata slovenske šole, v katerem so vclanjeni slovenski učitelji in profesorji, je bila včeraj enodnevna stavka šolnikov, upravnega in pomoznega osebja na vseh slovenskih osnovnih in srednjih šolah. Stavka je uspela, saj je bila udeležba stoodstotna skoraj na vseh osnovnih šolah, v srednjih šolah v Rojanu, pri Sv. Ivanu, pri Sv. Jakobu, v Dolini in na Katinari, na trgovski akademiji in na učiteljišču, na liceju ni stavkalo 5 profesorjev na Opčinah jih je stavkalo 12, najslabša udeležba pa je bila na srednji šoli na Proseku. Med tistimi ki se niso udeležili stavke so večinoma suplenti in pa nekaj bojazljivcev, ki se ne morajo «zameriti» nadrejenim, kakor da bi bila stavka, to je boj slovenskih šolnikov za svoje pravice in šolo za pravice slovenske šole, smrtni greh ali protidržavno dejanje. Vsekakor so bili stavkokazi redki kar dokazuje, da so se slovenski šolniki naveličali čakanja in obljub za rešitev problemov, ki se preveč zavlačuje.

Slovenski šolniki so včeraj ponovno stavkali, da bi obsodili neobčutljivost in krivično ravnanje vladnih in šolskih oblasti do problemov in upravičenih zahtev slovenskih šolnikov. Do sedaj niso bile se uveljavljene vse določbe zakona o slovenskem solstvu, lanska zagotovila tedanjega ministra za šolstvo pa so sla v pozabo. Sindikat slovenske šole v Trstu zahteva da se uredi ekonomski in pravni položaj solnikov, ki so po 20 letih službovanja še vedno začetniki, da se vsem slovenskim šolnikom, upravnemu in pomožnemu osebju prizna retroaktivnost v službi, da se razpišejo izredne habilitacije in natečaj, da se uredijo z zakonskimi določbami vodstvena in upravna mesta na osnovnih in srednjih šolah ter otroških vrtcih, da se slovenskim šolnikom in sindikalnim organizacijam priznajo enake pravice kot italijanskim.

Glavni tajnik Sindikata slovenske šole v Trstu dr. Skerli je imel včeraj v Rimu sestanek s predsednikom parlamentarne šolske komisije in se je sestal tudi z nekaterimi parlamentarci, s katerimi je govoril o osnutku zakona za slovenske šole in o drugih problemih slovenske šole in šolnikov.

Mladinska manifestacija proti vojni na Indokitajskem

Sinoči je na šentjakobskem trgu in po mestnih ulicah potekala živahna mladinska manifestacija proti vojni na Indokitajskem. Organizirale so jo mladinske organizacije PSI, PSIUP in ZKMI, katerim pa je odbor za volilno premirje prepovedal vsakršno poulično demonstracijo ali povorko in jih zaprosil, naj organizirajo samo zborovanje na trgu.

Res se je manifestacija začela na šentjakobskem trgu, ki so ga mladinci — v glavnem dijaki srednjih šol in visokošolci — napolnili. Zbranim, ki so imeli s seboj zastave vojskujočih se indokitajskih narodov, so spregovorili komunist Bordon, socialist Todero in socialproletarec Punter. Vsi so poudarili, da je skrajni čas, da se mladina v svetu postavi po robu imperializmu in ga prisili, da v svojem leglu — zahodnih kapitalističnih deželah prekine vojne pustolovščine v Aziji in drugod. Posebno je še Punter poudaril, da je do napada na indokitajske narode prišlo zarali ločitev v mednarodnem delavskem gibanju in predvsem spora med SZ in Kitajsko. Zato pa je tudi razumljivo geslo manifestacije: «SZ in Kitajska naj se zedinita za Indokitajsko!»

Zborovanje se je s tem uradno končalo, ko je skupina mladeničev z rdečimi zastavami odprla povorko in krenila proti mestnemu centru. Za njimi so šli vsi, marsikateri meščan ali mladinec se jim je pridružil med sprevodom samim, tako da jih je bilo pri Stari mitnici nad sedemsto. Nato so se na Goldonijevem trgu razšli.

ZASTOPNIKI DUNAJSKEGA POVEZOVALNEGA URADA

Avstrijski strokovnjaki v tržaškem pristanišču

Dr. Franzil jih je seznanil z načrti za modernizacijo luških naprav - Danes srečanje na trgovinski zbornici

Odposlanstvo avstrijskih strokovnjakov, zastopnikov dunajskega povezovalnega urada Kontaktkomitee si je včeraj v spremstvu nekaterih predstavnikov tukajšnjega poslovnega življenja in trgovinske zbornice ogledalo glavne naprave v luki, področje pri Fernetičih, kjer bo bodoče postajališče za tovornjake in nekatere druge objekte v Trstu in okolici. V odposlanstvu, ki ga vodi dr. Arnold Friesz, so načelnik oddelka za promet pri zvezni gospodarski zbornici Nussbaum, njegov pomočnik Winkler, svetovalec Fenz in ravnatelj revije «Verkehr», Friedl. V dopoldanskih urah so se avstrijski strokovnjaki na sedežu pristaniške ustanove sestali s predsednikom in ravnateljem dr. Franzilom in ing. Colauttijem. Dr. Franzil je kratko prikazal načrte, ki jih ima vodstvo pristaniške ustanove glede bodoče modernizacije luških naprav in izboljšanja storitev. Danes ob 9.30 se bodo sestali na trgovinski zbornici s svojimi tržaškimi kolegi. Na dnevnem redu je razprava o nekaterih skupnih problemih, predvsem s področja tranzitnega prometa.

PO PODATKIH TRGOVINSKE ZBORNICE

Tudi v prvem letošnjem trimesečju živahen promet z nepremičninami

Manj mesa in manj tobaka iz tržaških trgovin - Raznolik razvoj industrije

Trgovinska zbornica je objavila mesečni pregled o gospodarskem razvoju na Tržaškem v preteklem marcu. Iz pregleda povzemamo, da so v kmetijstvu v tem mesecu zabeležili le majhen napredek, saj je nenaklonjeno vreme močno zadržalo vse poljske dejavnosti, predvsem pa škodovalo vrtičkarjem. V živinoreji je začelo primanjkovati krme.

V marcu je turistični promet zabeležil 35.017 nočitev pri domačih in 19.693 pri tujih turistih; število nočitev pri domačinih se je od januarja do konca marca povečalo na 89.754, medtem ko je znašal v ustreznem razdobju lanskega leta 68.177, število nočitev pri tujcih pa na 47.129, medtem ko je znašalo leto poprej 42.504.

Na tržaškem trgu so prodaje na debelo v marcu zabeležile le rahle premike v cenah: pri mlečnih izdelkih, maščobah in prekajenem mesu ni bilo posebnih sprememb, zaradi omejenega povpraševanja pa se trg tudi količinsko ni razgibal. Prekupčevalci z domačimi jajci in z vinom so bili malo aktivni; na trgu s poprom in drugimi eksotičnimi začimbami se je poslovni svet umiril v pričakovanju novih popustov mednarodnih kotacij. Trgovci s kavo so ves mesec previdno nastopali na trgu in prav tako mirno je bilo na trgu z lesom in drugim gradbenim materialom.

V marcu so na Tržaškem zabeležili 306 primerov izmenjave nepremičnin. Skupna vrednost izmenjanih dobrin je po izjavah prizadetih strank znašala 1.752 milijonov lir; od začetka januarja do konca marca je število registriranih pogodb doseglo 978, vrednost izmenjanih nepremičnin pa 5.310 milijonov lir. V ustreznem razdobju lanskega leta je znašala prva postavka 822, druga pa 4.517 milijonov lir.

Na industrijskem področju so bili na Tržaškem v prvem trimesečju letošnjega leta zabeleženi naslednji rezultati: proizvodnja v železarni Italsider pod Škednjem je vrgla 131.867 ton surovega železa in 41.750 ton kokil; v ustreznem razdobju lanskega leta je znašala proizvodnja surovega železa 71.444, proizvodnja kokil pa 26.728 ton.

Tržaška petrolejska industrija je v razdobju januar-marec predelala 416.717 on surove nafte, kar predstavlja nazadovanje za 9,3 od sto v primeri s količino, predelano v ustreznem razdobju 1969., ki je znašala 459.649 ton.

Proizvodnja v cementarni «Italcementi» v žaveljski industrijski coni je do konca marca dosegla 45 tisoč 900 ton, kar pomeni napredek za 26,8 od sto v primeri z ustreznim razdobjem 1969 (36.200 ton). Proizvodnja časopisnega in tiskarskega papirja pa je v prvem trimesečju dosegla le 29.633 ton, medtem ko je znašala v istem času lani 31.871 ton.

Potrošnja mesa v Trstu je znašala v prvih treh mesecih 22 261 stotov ter je bila ponovno občutno manjša od potrošnje v istem času lani: tedaj je namreč znašala 24 tisoč 422 stotov, kar pomeni, da so se nakupi tržaških gospodinj v domačih mesnicah v enem letu skrčili za 8,8 od sto.

Potrošnja tobaka je znašala do konca marca 116.953 kg (lani v istem času 123.765 kg), potrošnja soli 4.974 stotov (lani 4.945); potrošnja rib pa 5.515 stotov (lani 5.961).

V marcu ni na našem področju zašlo v stečaj nobeno podjetje, medtem ko smo imeli v istem mesecu lani štiri primere stečaja. Raznih stavk pa se je udeležilo 6.223 delavcev in uradnikov, skupno število zamujenih ur pa je doseglo 73.875, od tega 58.275 ur na industrijskem področju. Na dan 31. marca 1970 je bilo na Tržaškem v rednem delovnem odnosu 88.687 ljudi, to je 1,1 od sto več kakor konec marca lanskega leta. V istem času so imeli na spisku brezposelnih na uradu za delo 3.486 oseb, to je 28,5 od sto manj kakor konec marca lanskega leta, ko je bilo brez posla 4.873 oseb.

Na delu se je ponesrečil

Za 8 dni so pridržali na zdravljenju v goriški bolnišnici 26-letnega Giampiera Gasparija iz Gorice, Verdijev korzo 69, ki se je na delu pri elektromehanični delavnici v Butriu ranil na spolovilih z verjetno notranjo poškodbo.

Goriško-beneški dnevnik

ROK ZA KANDIDATNE LISTE JE ZAPADEL VČERAJ OPOLDNE

Liste za občinski in pokrajinski svet so predložile vse politične stranke

V števerjanski občini tudi letos dve listi - Župan Martina nosilec občinske liste KD v Gorici - Lista SDZ za pokrajinski svet - Na občini so predložili svojo listo tudi zastopniki furlanskega gibanja

Na tajništvih občin in na goriškem sodišču so zastopniki raznih strank včeraj dopoldne predložili zadnje kandidatne liste. Ustrezne komisije na okrajnih sodiščih sedaj pregledujejo liste in njih dokumentacijo, ter bodo v teku jutrišnjega dne povedale ali je dokumentacija za vse te liste v redu.

Za pokrajinski svet se poteguje devet strank. Volilni znaki bodo na volilnici v tem vrstnem redu: KPI, MSI, PRI, PSIUP, PLI, PSI, SDZ, PSU in KD. Včeraj zjutraj so bile predstavljene zadnje štiri liste.

Že navsezgodaj so svojo listo predstavili socialisti PSI. Na njej so trije Slovenci (Marko Waltritsch, dr. Peter Sanzin, Aleksander Furlan). Na sedmem mestu bo lista Slovenske demokratske zveze. Njeni kandidati so: odv. Avgust Sfiligoj (okrožje Krmin I. in Krmin II.), Corsi Hadrijan (Fara — semkaj spada števerjanska občina), Albin Šuligoj (Gorica I. in Gorica II.), dr. Andrej Bratuž (Gorica III., Tržič II.), dr. Stanislav Bratina (Gorica IV.), dr. Damjan Paulin (Gorica V. in Gorica VI.), Oskar Prinčič (Gorica VII. in Tržič V.), Zdravko Klanjšček (Gradiška in Romans), dr. Karlo Bresciani (Gradež I., Gradež III. in Tržič III.), dr. Maks Gergolet (Tržič I.), Remo Devetak (Tržič IV.), Marjan Černic (Ronke I. in Ronke II.), Marija Ferletič (Zagraj — semkaj spadata tudi doberdobska in sovodenjska občina), Alojz Persolja (San Canzian I. in San Canzian II.).

Na pokrajinski listi SDZ ne kandidira več dosedanji svetovalec prof. Martin Kranner. Iz razporeda kandidatov po raznih okrožjih se zdi da namerava SDZ poslati v pokrajinski svet Marijo Ferletičevo iz Doberdoba ali pa Albina Šuligoja iz Gorice.

Na osmem mestu na volilnici bo lista socialdemokratske stranke. V zadnjem trenutku je ta stranka zamenjala dva že vnaprej najavljena kadidata v Gradiški in v Tržiču.

Na zadnjem mestu pa bodo demokristjani. Pisali smo že, da kandidira sedanji predsednik dr. Bruno Chientarolli v treh goriških okrožjih (Gorica I., III. in VII.), tajnik KD dr. Rolando Cian v dveh (Gorica IV. in VI.), Roberto Lodi spet v dveh (Gorica II. in Gorica V.). V okrožju Kopriva, kamor spada števerjanska občina, kandidira Ermellino Perissin, v okrožju Zagraj, kamor spadata sovodenjska in doberdobska občina pa Eugenio Visintin.

Tak je položaj na pokrajini. Na volilnici za goriško občino pa bomo najbrž imeli deset volilnih znakov. Do včeraj zvečer so se na občini javili zastopniki osmih strank (PSU, PRI, MSI, PLI, SDZ, PSI, KPI in PSIUP). Včeraj zjutraj pa sta predstavila svoji listi še Furlansko gibanje in Krščanska demokracija. Listi PSIUP načeluje profesorica Pirella, na njej sta Slovenca Dominik Juren in Anton Klanjšček. Precej kandidatov je iz Tržiča, Ronk in iz drugih občin.

Lista furlanskega gibanja ima 16 kandidatov. Nosilec liste je Bruno Giancarli, njen glavni zastopnik pa je drogerist Bruno Cocianni iz Ulice Oberdan. Obstajajo dvomi, če bo lista sprejeta, ker so podpisi somišljenikov overovljeni od sodnega kanclista, medtem ko zakon te možnosti ne dopušča (podpise lahko overovijo samo notar, občinski tajnik, sodnik in spravni sodnik).

Na vsak način bo znak Krščanske demokracije na zadnjem mestu na glasovnici. Nosilec liste je župan Michele Martina, ostali kandidati so postavljeni po abecednem redu. Na listi so vsi trije sedanji odborniki Agati, De Simone in Lupieri, na njej je tudi več svetovalcev. Ni na njej dr. Ciana, ki kandidira v pokrajinskem svetu. Na demokrščanski listi sta tudi slovenski imeni Marjana Čefarina in kmeta iz Podturna Saverija Humarja.

V Števerjanu si bosta stali nasproti dve listi. Prvo, listo z znakom lipove vejice, je na županstvu 9. maja predložil Albin Hlede. Nosilec liste je župan Stanislav Klanjšček, poleg njega pa so še naslednji kandidati: Hadrijan Corsi, Valentin Klanjšček, Helena Knez, Nikolaj Komjanc, Mario Bruno Mikulus, Lojze Mužič, Izidor Prinčič, Armando Skok, Zdenko Terčič, Ciril Terpin, Emil Terpin. Novi kandidati so Klanjšček, Knezova in Komjanc. Ne kadidirajo več Alojz Hlede, Bogomir Mužič in Marcel Humar.

V torek 12. maja pa je Maks Terpin predstavil listo občinske enotnosti. Nosilec liste je dosedanji svetovalec Venceslav Štekar, sledijo kandidati Marjan Buzzinelli, Roman Juretič, Mario Hlede, Ciril Klanjšček (dosedanji svetovalec), Ferdinand Komjanc, Albin Komic, Rudolf Koršič, Karlo Maraž, Bruno Štekar, Teodor Terpin in Jožef Vogrič.

PRVA VOLILNA ZBOROVANJA

Mario Lizzero v Stražicah o krizi v tovarni NSG

Župan Martina v Podturnu o mednarodni vlogi Gorice

Te dni so stranke še vedno imele polne roke dela pri sestavi volilnih listi. Zaradi tega se še ni ogrelo ozračje volilne kampanje, čeprav nas od upravnih volitev loči manj od meseca dni. V Gorici je bilo v ponedeljek opoldne pred tovarno SAFOG (NSG) zborovanje KPI. Zbranim delavcem je govoril poslanec Mario Lizzero (Andrea), ki je obsodil ameriški napad na Kambodžo, ožigosal je demokristjane in socialdemokrate, ki so pokazali svojo hlapčevanje ameriškim gospodarjem. Nato je govornik dejal, da je ustanovitev dežel z rednim statutom važna pridobitev vsega demokratičnega ljudstva. Obširneje je govoril o problemih delavskega razreda in o krizi v tovarni Nuova S. Giorgio. Ostro je kritiziral stališče ministra Colomba, ki je pravične zahteve delavcev označil za «pustolovščino». Resnični pustolovci pa so gospodarji in vlada, ki jim dopušča izžemanje delavcev. Pred par dnevi je vlada levega centra v Rimu zavrnila zakonski osnutek komunistov, ki predlaga oprostitev davkov tistih delavcev, ki dobivajo manj kot sto tisoč lir mesečne plače. V tovarni SAFOG že več let niso sprejeli novih delavcev v službo. Nasprotno se število delovnih mest krči, saj je čez 50 delavcev že zapustilo tovarno. Sedaj ne obstaja nobeno zagotovilo, noben načrt, ki bi omogočil nadaljnji obstoj tovarne. Zapreti tovarno pa bi pomenilo zadati hud udarec goriškemu gospodarstvu. Če tovarne do sedaj še niso zaprli, je to zasluga enotne borbe delavcev. Ob koncu svojega govora je poslanec Lizzero poudaril, da je napredovanje komunistov na prihodnjih volitvah edino jamstvo proti nedemokratičnim in centrističnim težnjam gospodarjev in vladnih krogov.

Med predvolilna zborovanje lahko štejemo tudi srečanje, ki sta ga imela te dni goriški župan Martina in odbornik Agati z demokristjanskimi somišljeniki sekcije KD v Podturnu.

Glavno poročilo je imel Martina, ki je govoril o mednarodni vlogi in položaju Gorice, ker se tu sreča in povezuje z evropskim Vzhodom. V tem okviru je treba gledati na njene prometne infrastrukture za trgovino in promet, s posebnim ozirom na povezavo avtomobilske ceste na jugoslovansko cestno omrežje. Poudaril je tudi važnost «avtoporta» in gradnje dveh novih mostov čez Sočo. Čestnim povezavam bo morala slediti tudi železniška povezava z usposobitvijo proge Gorica - Nova Gorica za mednarodni blagovni promet.

Omenil je tudi odobritev regulacijskega načrta, ustvaritev industrijske cone ter podaljšanje goriške proste cone, razne gospodarske konference, ki jih je organizirala občinska uprava ter poobčinjenje mestnih avtobusov in pobiranja trošarine.

Za njim je govoril še odvednik Agati, ki je podrobneje omenil nekatere probleme šolstva, socialne pomoči in prometa.

Vesti iz Tržiča

Volitve. Včeraj sta bili vloženi na občini Tržič še zadnji dve listi: 7. KD pet sekund pred 12. uro in 8. PSIUP dve sekundi pred 12. uro. Na listi KD je 30 kandidatov, od tega 9 dosedanjih odbornikov in svetovalcev. Tudi lista PSIUP šteje 30 kandidatov, na čelu z bivšim svetovalcem Cumpeto. V celoti je vseh osem strank predstavilo 201 kandidata za občinski svet.

Stipendije. Za vpis na državne strokovne šole za obrt in industrijo je razpisala občinska uprava v Tržiču, ki je dala v ta namen en milijon lir. Prosilci morajo vložiti prošnjo na županstvu do 12. ure dne 30. maja.

Trije sindikati CGIL, CISL in UIL proučujejo rezultate dogovora s Solvayem v Trstu ter bodo imeli sestanek s predstavniki družbe Solvay v petek, 22. t.m. Še prej pa se bodo v sredo, 20. t. m. posvetovali o zadevi s prizadetimi delavci.

Urnik bencinskih črpalk

Pokrajinska zveza trgovcev sporoča, da je urnik bencinskih črpalk od 1. maja naslednji:

Od 7. do 13. in od 15. do 21. ure. Črpalke, ki imajo pooblastilo za nočno delo, bodo začele z delom ob 23. uri ter ga zaključile ob 7. uri zjutraj.

Kino

CORSO. 17.15—22.00: «Cuori solitari», U. Tognazzi in S. Berger; italijanski film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.

VERDI. 17.15—22: «Uomo da marciapiede». D. Hoffman in G. Voight; barvni film.

MODERNISSIMO. 17.15—22.00: «La paura e l'amore», C. Gerval in V. Valmont; francoski črno-beli film, mladini pod 18. letom prepovedan.

VITTORIA. 17.15—21.30: «La strana voglia di Jean», M. Smith in R. Stephenson; ameriški kinemaskopski film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.

CENTRALE. 17.00—21.30: «Don Ciccio e don Franco nell'anno della contestazione», F. Franchi in C. Ingrassia; italijanski kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 17.30: «Una pistola per 100 bare», P. Lee Lawrence in J. Ireland. Kinemaskope v barvah.

EXCELSIOR. 16.00: «La ragazza di Toni». Barvni film.

PRINCIPE. «Se sei vivo spara». T. Milian in M. Lutolo, Kinemaskop v barvah.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Inspektor Madigan», ameriški barvni film, ob 18. in 20. uri.

DESKLE: «Nevesta v črnem», ameriški barvni film, ob 20. uri.

ŠEMPAS. Prosto

SVOBODA (Šempeter): «Tarzan zmaguje», ameriški barvni film, ob 18. in 20. uri.

RENCE: «Orlovsko gnezdo», ameriški barvni film, ob 16. in 20. uri.

KANAL: «Che Guevara», barvni film, ob 20. uri.

PRVACINA: «Povabilo revolverašev», ameriški barvni film, ob 20.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna ALESANI, Ul. Carducci 38, tel. 22-68.

V TRŽIČU

V Tržiču je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna RISMONDO, Ul. Toti 52, tel. 72700.

ZA UREDITEV PRAVNEGA POLOŽAJA

Uspela stavka slovenskih šolnikov na Goriškem

V bodoče se bo treba zanjo bolje pripraviti

Včerajšnja enodnevna stavka slovenskih šolnikov na Goriškem, ki jo je proglasil Sindikat slovenskih šolnikov skupaj s Trstom, je na srednjih šolah vseh vrst popolnoma uspela. Tako niso imeli pouka na nižji srednji šoli v Ul. Randaccio, na slovenski trgovski šoli, na višji gimnaziji, liceju in na učiteljišču.

Precej negotovosti pa je bilo na osnovnih šolah, kjer učitelji niso bili obveščeni, ali pa so bili obveščeni prepozno. Zato so ponekod stavkali, drugod pa ne. V Podgori in Jamljah je bila stavka popolna, ker sta stavkali obe učni moči; v Doberdobu je stavkal samo eden, v Štandrežu dva in v Rupi en šolnik. Tudi po drugih šolah je bilo stanje podobno. Na obeh osnovnih šolah v Gorici, Ul. Croce in Randaccio, so imeli normalen pouk.

Slovenski šolniki vsekakor upajo, da bo imela včerajšnja stavka uspeh v toliko, da bo pripravila odgovorne in pristojne dejavnike do ukrepanja za končno ureditev položaja slovenske šole in njenih šolnikov, da bi postali enakopravni z italijanskimi in drugimi manjšinskimi šolami v Gornjem Poadižju in v Dolini Aosta.

Ustanova za kulturni razvoj delavcev

Pokrajinski sindikat CISL je ustanovil tudi na Goriškem Ustanovo za kulturni razvoj delavcev. Namenjena je članom in nečlanom sindikatov ter je neodvisna od sindikalne dejavnosti.

Pobuda je nastala iz ugotovitve, da samo šolska izobrazba ne zadostuje za življenjske potrebe, ampak je potrebno stalno izpopolnjevanje in izobraževanje tudi po njej. Skupaj z delavci bodo poiskali najbolj ustrezne oblike izobraževanja in način, kako jih najbolje uveljaviti.

«Pozabljivost» ali še kaj drugega?

Osrednji volilni urad je imenoval predsednike volišč v občinah Gorica, Doberdob, Sovodnje in Števerjan, skupno 66 oseb. V občini Gorica 61 predsednikov, v občinah Doberdob in Sovodnje po dva, v občini Števerjan pa enega. Med njimi smo zaman iskali takšnega, ki bi imel slovenski priimek. Osrednji volilni urad ni imel za potrebno, da bi na tem področju, kjer strnjeno živi naseljena slovenska narodnostna skupnost na Goriškem, imenoval v skladu s tolikokrat zagotavljamo in uresničeno pravico Slovencev, ustrezno število naših predstavnikov tudi na mesta predsednikov volišč.

Diskriminacija pri imenovanju predsednikov volišč se ponavlja že vsa povojna leta in se bo ponavljala tudi v prihodnje (in to tudi na drugih področjih) vse dotlej, dokler se bodo odgovorne oblasti smatrale za razsodnika, da prek svojih vzvodov odločanja daje manjšini tiste pravice, ki o njih sodi, da jih lahko da. Dokler bo obveljala takšna politika do naših pravic, bomo Slovenci vedno potegnili ta kratko.

Našo enakopravnost, ki jo bomo po izjavah deželnega svetovalca Cociannija dosegli samo v privilegiranem položaju, si bomo priborili samo takrat, ko bodo vprašali vse Slovence, kako si zamišljamo ureditev svojega položaja. Dokler pa bodo predstavniki oblasti, smatrali, da imajo oni v rokah ključ za reševanje naših narodnih vprašanj, do takrat bo manjšinska problematika vedno samo predmet politike in sredstvo za licitacijo, kdo je bolj in kdo je manj naroden; rezultat takšne politike pa bo vedno in za narodno skupnost odločno negativen.

Ker naše narodne skupnosti niso vprašali, kako naj se uredi naš pravni položaj, so naši varuhi naravno «pozabili», da imamo pravico tudi do imenovanja predsednikov volišč, da omenimo samo poslednji in niti ne najbolj kričeč primer, kolikšna je stopnja njihove «pozabljivosti.»

Natečaj za službo pomočnic v vrtcih

Šolsko skrbništvo v Gorici opozarja na ministrsko okrožnico št. 153/70, ki govori o natečaju za službo začasnih pomočnic v državnih otroških vrtcih v šolskem letu 1970—71. Okrožnica je na vpogled prizadetim v uradu šolskega skrbništva.

Dve prometni nesreči

Na križišču ulic Colobini in Rabatta v Gorici sta včeraj trčila dva avtomobila pri čemer sta bila dva ranjena.

Ob 11. uri so nudili v splošni bolnišnici prvo pomoč s prognozo okrevanja v 7 dneh prvemu izmed obeh ponesrečencev 63-letnemu Elmiru Cecchetu iz Gradiške, Ul. Zanini 5, ki se je ranil nad levim očesom in na levi nogi. Drugega ponesrečenca, 60-letnega Luigija Cattarinija iz Gradiške, Ul. Zorutti 3, pa so pridržali za 5 dni na zdravljenju zaradi poškodbe desne rame in verjetnega naloma reber. Zapisnik je napravila cestna policija.

Pri drugi prometni nesreči na stičišču ulic Caprin in Montesanto v Gorici pa se je ponesrečil 44-letni Alojz Srnjak iz Nove Gorice, ki je padel z mopedom. V goriški bolnišnici so mu nudili prvo pomoč potem pa so ga na njegovo željo odpremili domov kjer se bo verjetno zdravil v Šempetru.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Preseljevanje se še vedno nadaljuje med Nadižo in Breginjskim kotom

Domačini so se zaposlili v središčih Gornjega Posočja in drugod po Sloveniji

Vode Nadiže se bleščijo v soncu, pobočja kobariškega Stola pa so odeta v svetle barve zapoznele pomladi. Ob tej reki, ki po svoji modro - zeleni barvi spominja na Sočo, le da je znatno toplejša in tudi zdravilna, ter pod Stolom, so raztresene številne majhne vasi in naselja. Spodaj pri Robiču in Starem selu so hiše grajene na običajen način iz opeke, visoko v hribih pa imajo stavbe iz neobdelanega kamna brez ometa. Naselja so stisnjena skupaj, v gruče, tako da so od daleč videti kot veliki pisani grozdi.

To je Breginjski kot, območje na skrajnem zahodnem delu Jugoslavije. Vasi in ljudje, ki so v sami soseščini Beneške Slovenije. S sledinjo jih, družijo jezik, bližina, skupna življenjska izročila in navade, enako težki življenjski pogoji, navezanost na zemljo in grape, pa reka Nadiža, ki v svojem 60 kilometrov dolgem toku nekajkrat prehaja mejo in sprejema v svojo strugo vse potoke in izvire Breginjskega kota.

V teh krajih žive mnoge legende, ki jih je v stoletjih stkala ljudska domišljija. Po nekem izročilu iz Robiča in Starega sela, je v Matajurju zlata ruda. Da bi jo našli bi morali to goro dvakrat presekati, planino Mijo pa zažgati, ker da je polna strupenih kač. V Borjani je ohranjena pripovedka o Krivopetah, ki so nekdaj gospodarile v skalovju nad vasjo. Včasih so ljudem pomagale, drugič pa škodovale. V Podbeli žive pravljice o jezeru pod Trnom, ki da bo nekoč zalilo vas, in o hribčku Na Lupu. Slednjega naj bi napravila divja žena, ki je v predpasniku štirikrat prinesla kamenje in ga tu stresla. V Homcu je ohranjeno izročilo, da so tam nekoč talili železo. Slednjič so v Breginju spletli zgodbo okrog potoka Zaganjavka, ki teče okrog poldneva le eno uro na dan. Pravljica trdi, da potok prinaša sina, če v strugo vržeš krivec, ter hčer, če vržeš nožič.

Morda te zgodbe in stara izročila v dolgih zimskih dneh in mesecih, ko je Breginjski kot zaradi snega odrezan od doline, dramijo duha in vzburkavajo domišljijo otrok. Preteklost in sedanje razmere v teh krajih pa so seveda stvarnejše in pogosto prav izjemno težke. Narava je skopa in zemlje je malo, tako da je bilo življenje tu vedno polno bremen in odpovedi. Zaradi težkih pogojev in možnosti za preživljanje so ljudje iz Breginjskega kota vedno odhajali v svet. Nekateri so se za stalno odselili v prekomorske države, številnejši pa so odhajali na sezonska dela po raznih evropskih deželah. Upadanje števila prebivalstva v Breginjskem kotu bo morda najbolje ponazorilo naslednjih nekaj podatkov in ugotovitev.

Dvanajst vasi oziroma naselij, ki tvorijo Breginjski kot, je imelo pred dobrimi sto leti skupaj okrog 3.350 prebivalcev, leta 1966 nad 1.840, sedaj pa jih je le še okrog 1.200. Najbolj se je zmanjšalo število prebivalcev v Logjeh in Robedišču, odmejnih naseljih ob reki Nadiži. Doma ostajajo starejši ljudje in otroci. Poslovodja trgovske prodajalne v Logjeh Mirko Rosič, ki je tudi odbornik občinske skupščine v Tolminu, mi je povedal, da v skoraj dveh letih svojega mandata ni poročil še nobenega para. Po vaseh pa se vsako leto rodijo kvečjemu po trije otroci. Sploh imajo demografska gibanja v Breginjskem kotu svoje zakonitosti, ki temu območju dajejo posebno obeležje tudi v razmerju do drugih gospodarsko nerazvitih področij Slovenije. Napisali smo že, da so se v prejšnjih časih ljudje bodisi izseljevali za stalno dobo ali pa so odhajali na sezonska dela v Italijo in druge dežele. V kategorijo slednjih sodi na primer tudi 69-letna Justina Rakar iz Breginja. Bila je služkinja v Trstu, pred vojno pa se je vrnila domov. Pozneje je ves čas sodelovala v narodnoosvobodilnem boju, kljub starosti pa je še zmeraj aktivna delavka v družbenopolitičnih organizacijah.

Zadnji, širši val izseljevanja v tujino se je končal pred približno petindvajsetimi leti. Bilo je to neposredno po osvoboditvi. Odtlej pa ima izseljevanje Breginjskega kota drugačne oblike. Posamezniki so se zaposlili v Kobaridu, Tolminu, Novi Gorici, Kopru, na Jesenicah ali drugod v Sloveniji ter se bodisi vsak dan ali pa ob nedeljah redno vračajo domov, k družinam. Nekateri so se seveda tudi za vedno izselili, ker so si v krajih, kjer sedaj delajo, zagotovili stanovanje in druge dobrine. Po neki statistiki je od sedanjega števila prebivalcev 40 odst. delavcev, ki so zaposleni drugod, med tistimi, ki so stalno doma pa je približno polovico žensk in otrok, polovico pa upokojencev. Za otroke imajo manj organizirane osnovne šole v Borjani, Breginju in v Logjeh, ki jih obiskuje skupaj nad 90 učencev.

(Se nadaljuje)

PO NAŠIH DRUŠTVIH

Pesnica Mijotova in Magajna v Prosvetnem društvu Škedenj

Marija Mijot in Mario Magajna v p. d. «Skedenj»

Z razstave NOB v Gropadi

Otvoritev razstave NOB v p. d. «Slavko Škamperle»

Izidor Predan in Stane Raztresen v Slovenskem klubu

Večer, ki ga je priredilo Prosvetno društvo v Škednju pretekli torek, je bil med letošnjimi prosvetnimi večeri gotovo najbolj domač, najbližji žal ne preštevilnemu občinstvu. Na sporedu je bilo najprej skioptično predavanje Maria Magajne, ki je prikazal vrsto odličnih diapozitivov, s katerimi nas je popeljal po vsem tržaškem Krasu vse do Štivana in devinskih skal in pod rob Krasa do Sv. Ivana. Slike, ki so se zvrstile na platnu, so prikazale lepote naših krajev in kraške arhitekture, ki jih morda mi ne znamo ceniti dovolj. Da so tujci bolj občutljivi za bogastva naše naravne in kulturne dediščine, je dokazal Magajna, ko je citiral več tujih znanstvenikov in kulturnikov, ki so s pohvalo pisali o našem Krasu.

Razumljivo je, da so poslušalci poizvedovali po posnetkih iz Škednja. Predavatelj je obljubil, da bo Škedenj vključil v predavanje o tržaškem Bregu, ki ga ima v pripravi.

Magajnove slike so bile dober uvod k nastopu naše narečne pesnice Marije Mijotove. Že s svojim preprostim naravnim pristopom si je pridobila publiko, ki je živo spremljala branje njenih pesmi. Te so bile podane s pristnim doživetjem in rekel bi kar z igralskim talentom. Kazalci na uri so se kar krepko premaknili, kajti Mijotovo bi poslušali še in še. Šele pozna ura nas je razpršila. Viden uspeh Mijotove se kaže v tem, da so si Škedenjci nabavili vse izvode njene pesniške zbirke, ki jih je prinesla s seboj.

Pred razidom so bili poslušalci opozorjeni še na proslavo stoletnice čitalnice, ki bo prihodnjo nedeljo v Boljuncu. Pred sto leti so številni škedenjski rojaki s predstavnikom čitalnice pisateljem Cegnarjem bili na slovesni otvoritvi boljunske čitalnice. Prav je, da tudi prihodnjo nedeljo usmerijo vsi zavedni Škedenjci svoj izlet v prijazni Boljunec.

Danilo Turk-Joco v p.d. «Ivan Cankar»

Sinoči je v dvorani p.d. «Ivan Cankar» predaval član SG Danilo Turk-Joco o kulturnem udejstvovanju med NOB na Primorskem.

Danilo Turk-Joco, ki je bil med narodnoosvobodilno borbo na Primorskem organizator igralskih nastopov in partizanskih mitingov (v treh mesecih kar 36 mitingov v različnih krajih) je v prijetnem in zabavnem pripovedovanju prikazal muke in tegobe, pa tudi veselje in veliki idealizem, ki so spremljali igralske nastope partizanskih kulturnih skupin in zaključil z nekaterimi šaljivimi in resničnimi prigodami, ki jih je skupno s tovariši doživel pri premikanju iz enega kraja v drugi.

Zaletel se je v tri parkirane avtomobile

Včeraj ponoči, nekaj po 2. uri, je 40-letni Sergio Beccari iz Ul. Commerciale 120 vozil s svojim fiatom 850 navzdol po isti ulici, ko je nenadoma, iz še nepojasnjenih vzrokov, pred poslopjem št. 50 izgubil nadzorstvo nad vozilom, zavozil na levo stran cestišča, nato pa s prednjim delom avta skoraj čelno trčil v tri avtomobile, ki so bili pravilno parkirani na levi strani ceste, in jih poškodoval.

Z rešilnim avtom RK so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga zaradi pretresa možganov in lažjih odrgnin po nosu in desnem komolcu sprejeli na nevrokirurškem oddelku s prognozo okrevanja v osmih dneh.

Tudi v našem uredništvu sprejemamo prispevke za šolo-spomenik v Cerknem

ODPRI JE NOV

KASINO V LJUBLJANI

Kazino na evropski ravni v jugoslovanskem «Milanu» s sedežem v modernem, izbranem in središčnem

HOTELU SLON

Dve restavraciji, od katerih ena tipična, nočni klub, dva bara, dve kavarni, slaščičarna, sladoledarna, snack-bar

ROULETTE, BACCARA, CHEMIN DE FER, BLACK JACK

ŠE EN VAŽEN JUBILEJ

Boljunec bo v nedeljo proslavil stoletnico ustanovitve čitalnice

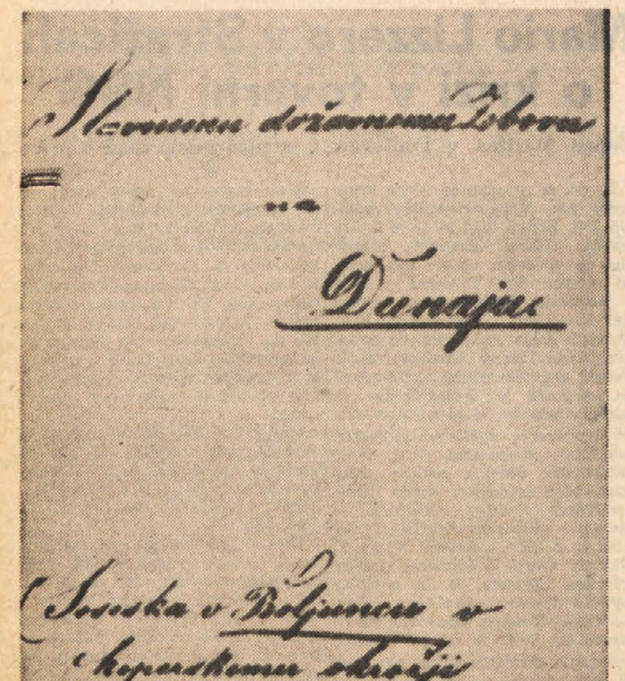

Prva stran pisma, ki ga je soseska iz Boljunca poslala 24. marca 1868. državnemu zboru na Dunaju z zahtevo, naj se pri reorganizaciji istrskih gimnazij «upošteva pravična želja Slovanov»

Obletnice, obletnice, obletnice... Letos jih spet imamo kar celo vrsto. Različne so a vendar se včasih nehote povežejo v eno samo celoto. Tako je na primer — le kdo bi to mislil — tu stoletnica boljunske čitalnice in petindvajsetletnica obnovitve slovenske šole. In vendar prav eden med dokumenti, ki jih bomo lahko videli na boljunski razstavi, kaže, kako je bil prvi narodnostni preporod na naših tleh povezan s skrbjo za slovensko šolo. To je dopis, ki ga je soseska v Boljuncu poslala državnemu zboru na Dunaju, da bi prosila, naj se pri reorganizaciji istrskih gimnazij zadosti tudi pravični želji Slovanov in tako izpolni enakopravnost, ki jo zahteva člen 19. ustave. Dopis sam pravi takole:

«Slavni državni zbor!

V 81. seji je bila predložena Slavnemu državnemu zboru prošnja isterskih mest za vpeljavo učnega jezika italianskega na doljni gimnaziji v Pazinu. Ta prošnja je bila izdelana brez naše vednosti, dasiravno ste v Istri dve tretjini prebivalcev čisto slovanske. Zato je poslanec g. Svetec pri tej priložnosti Slavnemu Zboru pravično željo izrekel: «Naj se pri reorganizaciji pazinske gimnazije gleda na 19. člen temeljnih postav, ter naj se zadovolji enakopravno talianskemu i slovanskemu narodu v Istri. Velika je bila naša žalost, da se je ta pravični predlog zavrgel i tako zatrlo naše prihodnje upanje. Taliani imajo v Kopru svojo popolno gimnazijo z učnim jezikom talianskim, mi Isterski Slovani pa nimamo pri tej gimnaziji takorekoč nobene pravice, ker slovanski jezik se tu uči v 8 izrednih urah na teden, primorani so na ta nauk samo rojeni Slovani i štipendisti. Tu ni tedej ravnopravnosti, ker mi se moramo učiti talianski, talianom je pa prostovoljno učiti se naš jezik, čeravno jim je v Istri enako potreben.»

«V Pazinu je doljna gimnazija z učnim jezikom nemškim. Ta gimnazija je tedej enako nepravična talianom kakor Slovanom, i je brez praktične koristi. Iz tega se vidi, da naša narodnost je bila do zdej pri Isterskih gimnazijah povse zanemarena. Zato ponižno prosimo Slavni zbor, naj pri reorganizaciji isterskih gimnazij stvar tako obravna, da se zadovolji tudi naši pravični želji, tim več ker smo v večini, i da se dovoli našemu jeziku učiti le rojeni slovani in štipendisti. Tu ni tedaj enakopravnosti, ker le mi moramo se učiti naš jezik, dasiravno je v Istri vsem enako potreben.»

«V Pazinu je doljna gimnazija z učnim jezikom nemškim. Ta gimnazija je tedaj enako nepravična talijanom, kakor slovanom in je brez praktične koristi. Iz tega je očito, da naša narodnost je bila do sedaj pri isterskih gimnazijah povse zanemarjena.

«Zato ponižno prosimo slavni zbor naj pri reorganizaciji isterskih gimnazij tako vravna, da se zadovolji tudi naši pravični želji, tim več ker smo v večini, in da se dovoli našemu jeziku v isterskih gimnazijah častno mesto, ktero mu gre po 19. členu temeljnih državnih postav!

V Boljuncu 24 Sušca 1868

Jože Vodop duhovnik
Miha Žerjau kot župan in cirkivni klučar
Jožef Maver srenjiski svetovavec
Janes Maver srenjiski svetovavec
Slavoljub Lampe cirk. klučar

Zgoraj ponatisnjeni dokument gotovo ne potrebuje komentarja, saj iz njega jasno sledi, kako so se naši pradedje že pred več kot sto leti borili za slovensko šolstvo. In da se je ta boj še naprej nadaljeval do časov, ko je bilo slovensko šolstvo po fašističnem zatrtju spet obnovljeno in še naprej, dokazuje še en dokument iz Boljunca. Gre za pismo, ki ga je prosvetno društvo «France Prešeren» poslalo 2. oktobra 1945 Prosvetni zvezi v Trstu. Pismo je v bistvu le obračun prve kulturne prireditve, ki jo je imelo komaj ustanovljeno društvo, zato ga ne bomo v celoti navajali. V njem pa nas preseneti stavek, ki sledi navedbi čistega dohodka: «Zgoraj navedena vsota denarja je na razpolago tukajšnji šoli in se bo razbila po potrebi.»

Kratek, nevsiljiv stavek, ki ga površen bralec kaj lahko prezre. In vendar prav ta stavek pove več kot vse pismo. Tako ob prvem vzniku prosvetne dejavnosti kot tudi ob njeni obnovitvi po zmagi nad fašizmom in nacizmom je bila glavna skrb boljunskih prosvetarjev prav slovenska šola, kajti zavedali so se, da narod ne more postati kulturen, če nima šole, ki mladino vzgaja ne samo v njenem domačem jeziku, ampak tudi v duhu naroda, ki mu mladina pripada.

Predsednik Tito je odlikoval dr. Lava Čermelja in dr. Iva Juvančiča z visokima priznanjema. Dr. Lavo Čermelj je bil ob svojem 80. rojstnem dnevu odlikovan z Redom zaslug za narod z zlatim vencem, dr. Ivo Juvančič pa je ob svojem rojstnem dnevu dobil Red republike s srebrnim vencem. Na sliki član izvršnega sveta SR Slovenije Jožko Štrukelj izroča odlikovanje dr. Lavu Čermelju.

NA POBUDO SEN. SEME IN DRUGIH SENATORJEV

Načrt zakona za priznanje pravic Slovencem v Furlaniji - Jul. krajini

V.

Bolj na kratko, ker je vsebina jasna, moramo dokumentirati delovanje in često enotne pobude množičnih organizacij in političnih sil, ki delujejo med Slovenci, kot so SKGZ (Slovenska kulturno-gospodarska zveza), SS (Slovenska skupnost), sindikat slovenske šole, SDZ (Slovenska demokratska zveza), kulturne in poklicne organizacije, slovenski katoličani itd., ki so v krajevnem in vsedržavnem obsegu opozorili na zahteve manjšine.

Pri tem bi mogli omeniti dokumente, ki so jih skupno poslali Gronchiju, ko je bil predsednik republike, Fanfaniju v času, ko je bil predsednik ministrskega sveta, bivšemu predsedniku ministrskega sveta Aldu Moru, ko je šel na uradni obisk v Jugoslavijo, in predsedniku republike Giuseppu Saragatu, ko je obiskal Beograd; skupno ali posebej, vendar vedno s podobno osnovo, so dokumenti raznih slovenskih organizacij in delavskih strank govorili o težkem in nevzdržnem stanju in spodbujali, da bi prišlo do popolne rešitve vseh problemov manjšine.

Občinski svetovalci Slovenske demokratske zveze v Gorici so pred nedavnim v dokumentu obrazložili mestnemu županu svoje zahteve: treba je priznati «nujno potrebo, da se zagotovi italijanskim državljanom slovenskega jezika v naši deželi uživanje človečanskih pravic in osnovnih svoboščin, in to brez diskriminacij glede na pokrajino. Zaščita naj bo globalnega značaja, ker je treba zajamčiti obstoj skupnosti v njenem obsegu, etnični in kulturni stvarnosti ter njen svobodni razvoj.»

Pri tem je važno, da dokumenti slovenskih organizacij pravilno vztrajajo pri dejstvu, da vsi Slovenci v deželi, ne glede na pokrajino, v kateri živijo, sestavljajo enotno narodnostno celoto, kar smo mi vedno poudarjali.

Med ostalimi akti zadnjih mesecev je zelo pomemben dokument, ki je bil 15. februarja 1970. soglasno sprejet na prvem uradnem javnem srečanju o slovenski šoli pod pokroviteljstvom dolinskega občinskega sveta. Vsi navzoči učitelji, upravitelji, politični in kulturni delavci, ki so pripadali vsem idejno-političnim tokovom, so protestirali proti diskriminaciji in z aktom, ki so ga poslali vsem oblastem, terjali rešitev problemov manjšine, jezika in šole, ustanovitev v vseh krajih dežele šol vseh stopenj, glede na potrebe, ki jih najbolj občuti prizadeto prebivalstvo.

Pravilno se nam zdi nadalje, da zaradi velikega pomena, ki ga ima, navedem vsebino zaključnega dokumenta s srečanja, ki je bilo 22. in 23. septembra lani med delegacijo deželnega odbora, ki ji je predsedoval predsednik Alfredo Berzanti, in delegacijo izvršnega sveta Socialistične republike Slovenije s predsednikom Stanetom Kavčičem na čelu, ker avtoritativno strnjuje koncepte najvišjih oblasti v deželi Furlaniji-Julijski krajini in v Sloveniji in vsebuje sledeče osnovno načelo: «Na navzočnost narodnih manjšin — slovenske v deželi Furlaniji-Julijski krajini in italijanske v Istri in na Reki — moramo gledati kot na pozitiven faktor za prebivalstvi, ki se ob spoštovanju splošnih pravic, trudita za čimbolj miroljubno in človeško sožitje.»

Protestne akcije zaradi nerešenih problemov in zahteve, da bi izvedli globalno rešitev, je vedno podpiralo široko gibanje predstavnikov večine in manjšine, krajevnih organizacij in strank delavskega razreda, ki so bili glasniki teh zahtev pri vladi in v parlamentu. Med uspehe, ki vsekakor niso veliki, ki pa smo jih doslej vendarle dosegli, spada prav gotovo zakon o slovenski šoli, zakon štev. 1012 od 19. junija 1961. Ta zakon seveda ni popoln in obstajajo sedaj drugi predlogi, s katerimi naj bi ta zakon razširili in izpopolnili. Nadalje spada sem razveljavitev prepovedi, da bi otrokom mogli dajati slovenska imena. Gre za zakon štev. 935 od 31. oktobra 1966. Končno spada sem deželni zakonski predlog, ki je bil sprejet soglasno, razen glasov liberalcev in misovcev, da bi uvedli v kazenski zakonik člene 291-b in 415-b.

Še pred nedavnim bi bilo res težko priti do sporazuma ali vsaj doseči dobro voljo za tako široko politično platformo, ki bi bila pripravljena zbrisati sledove fašizma in se bolj naglo lotiti uvajanja temeljnih ustavnih načel v pozitivno pravo.

Toda kljub tem uspehom, ki so omejeni in za katere bi radi poudarili, da so plod desetletne vztrajne in naporne borbe, torej kljub tem uspehom, spoštovani kolegi, so razmere, v katerih živijo Slovenci, še vedno resne, v nekaterih primerih celo dramatične in to kljub temu, da že nekaj časa, razen redkih izjem, nismo več priča najbolj nepremišljenim dejanjem osebnega nasilja. Ponavljamo, da so razmere dramatične, kajti bolj čas hiti, težje postaja izvajanje tudi pozitivnih zakonskih predpisov, kajti raznarodovanje se nadaljuje, proces asimilacije se pospešuje, izseljevanje pa posebno v nekaterih predelih še bolj redči vrste Slovencev.

Tudi zaradi tega smo prepričani, da ni dopustno, da bi še nadalje ostali brez popolnih in dobrih zakonov, ki bi obsegali vso to tako občutljivo snov. Zavedati se namreč moramo, da Slovenci, ki žive v naši deželi, kljub memorandumu, kljub ustavi in kljub deželnemu statutu še nimajo vseh šol, ki bi jih potrebovali. V Furlaniji pa jih sploh nimajo.

(Nadaljevanje sledi)

OSNOVNA ŠOLA CERKNO
SPOMENIK NOB
1944 27·I· 1972

BIVŠI PARTIZANI, AKTIVISTI, SLOVENSKI IN ITALIJANSKI ANTIFASISTI! — Prispevajte v sklad za izgradnjo šole-spomenika NOB v Cerknem!

Prispevki se v Trstu nabirajo:

v uredništvu Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6/II.,

na sedežu Slovenske prosvetne zveze, Ul. Geppa 9/II.,

na sedežu Kmečke zveze, Ul. Geppa 9, pritličje,

v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20 in

na sedežih prosvetnih društev, včlanjenih v Slovenski prosvetni zvezi.

V Gorici se nabirajo prispevki na sedežu SPZ, Ul. Ascoli 1.

PROCES V DUESSELDORFU SE JE ZAČEL...

Vojni zločinec F. Stangl je «deloval» tudi pri nas

Odlikovali so ga kot «zelo učinkovitega» poveljnika taborišča - Eden najtesnejših sodelavcev zloglasnega Eichmanna

BONN, 13. — Pred porotnim sodiščem v Duesseldorfu se je danes začela sodna razprava proti bivšemu poveljniku taborišča Treblinka na Poljskem Franzu Stanglu, ki ga obtožnica dolži, da je kriv smrti najmanj 400.000 Judov. Nadalje obtožnica dolži 62-letnega Avstrijca Franza Stangla, da je bil «kot poveljnik izredno krut», kar je razvidno tudi iz tega, da je bil odlikovan kot «najbolj učinkovit poveljnik koncentracijskega taborišča».

Vojni zločinec Franz Stangl je že skoraj tri leta v preiskovalnem zaporu in sicer vse od časa, ko ga je staknil v Braziliji inženir Simon Wiesenthal, načelnik dunajskega središča za judovsko dokumentacijo.

Stangl spada med največje nacistične zločince, med najbližje sodelavce Adolfa Eichmanna, kateremu je bila poverjena naloga iztrebiti vse Jude.

In Franz Stangl se je med vojno zares «izkazal». Od avgusta 1942. do avgusta 1943. je «z drugimi sokrivci» v okviru tako imenovane «dokončne rešitve judovskega vprašanja» umoril najmanj 400.000 Judov, kakor je zapisano v obtožnici. Judje, ki so prišli v taborišča Treblinka in Sobibor, so bili v glavnem nemški, poljski, francoski, jugoslovanski in italijanski Judje.

Sobibor in Treblinka sta bili dve izmed tistih taborišč, ki so bila določena za uresničenje «akcije Reinhard». Ta akcija je predvidevala pomor poldrugega milijona Judov in drugih jetnikov, ki jih je nacizem obsodil na smrt iz nacionalnih razlogov. V tem so mišljeni na primer tudi Cigani, deloma tudi Slovani kot nižja rasa.

Množično pobijanje, ki ga je uvedel Franz Stangl, spada med najgrozotnejša pobijanja, kar so jih zmogli nacisti v drugi svetovni vojni. Ko je bil postavljen za poveljnika v Treblinki, je Stangl dal takoj zgraditi šest plinskih celic, kjer so množično morili žrtve, pokopavanje žrtev pa je ukinil, ker da je to le potrata časa in je ukazal sežigati mrliče pod milim nebom v odprtih pečeh iz betonskih kock in železnih tračnic.

Kakor so ugotovili, je bilo v letu dni, od avgusta 1942. do avgusta 1943., umorjenih najmanj 400.000 žrtev. In to bi se bilo verjetno nadaljevalo, če bi avgusta 1943. leta ne prišlo v taborišču do upora, ki je omogočil, da se je vsaj sto jetnikov rešilo. In med pričami, ki bodo na tem procesu nastopile proti Stanglu, so tudi nekateri preživeli jetniki iz Treblinke. Med pričami proti Stanglu pa bodo tudi nekateri bivši esesovci, ki jim je Stangl poveljeval, dokler je bil poveljnik taborišča.

Potem ko je prišlo v Treblinki do upora in je bilo taborišče ukinjeno, so «zelo aktivnega in podjetnega» esesovskega kapetana Stangla poslali «v Italijo in na Balkan», kjer se je prav tako «izkazal». Med drugim je Franz Stangl «deloval» v bližnji Furlaniji ter v Benetkah in njegova dejavnost je povezana celo s tržaško Rižarno. Po ugotovitvah inženirja Simona Wiesenthala, direktorja dunajskega središča za judovsko dokumentacijo, je Franz Stangl v poletju in jeseni 1944. napravil več zločinov na tržaškem področju. Svoje poveljstvo je bil Stangl vključil v videmsko nacistično poveljstvo in sicer v oddelek «IV B» Gestapa. Pozneje se je bil preselil v Benetke. Tudi tu, kot v Vidmu, se je v glavnem ukvarjal z Judi in je več Judov poslal v tržaško Rižarno. Nekaj jetnikov je dal ustreliti, nekaj pa jih je poslal v nacistično taborišče Auschwitz.

Kakor smo že rekli, je Wiesenthal odkril Stangla v Braziliji, kjer je v Sao Paulu delal kot nameščenec tamkajšnje podružnice podjetja «Volkswagen». Wiesenthal je Stangla staknil v Braziliji v februarju 1967. leta, junija istega leta pa so brazilske oblasti tega vojnega zločinca izročile zahodnonemškim oblastem, medtem sta zahtevali njegovo izročitev tudi Poljska in Avstrija.

Proces, ki se je začel v Duesseldorfu, bo prav gotovo dolg. Verjetno bo mož obsojen na dosmrtno ječo. To se da sklepati iz dejstva, da je bil obsojen na dosmrtno ječo tudi njegov namestnik v Treblinki Kurt Franz, kateremu je sodišče v Duesseldorfu sodilo pred sedmimi leti za iste zločine.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Nagradno tekmovanje «Radiocorriere TV»

Nadaljuje se tekmovanje, za katero je dal pobudo *«Radiocorriere TV»* in pri katerem lahko dobite mnogo nagrad, od zlata, do avtomobila Innocenti Mini Cooper MK 2, filmskih kamer, magnetofonov, radijskih in televizijskih sprejemnikov in drugih. Poleg tega tekmovanja, ki ga je *«Radiocorriere TV»* začel ob 45-letnici svojega obstoja, je dala ta revija novo pobudo ob svetovnem nogometnem prvenstvu v Mehiki. Mogli boste zbirati barvne fotografije nogometnih ekip, ki bodo sodelovale na prvenstvu, fotografije posameznih igralcev; zvedeli boste za izvor imena *Trofeja Rimet*, poleg tega pa vam *«Radiocorriere TV»* nudi album, v katerega boste mogli zalepiti vse fotografije, ki jih bo revija objavila in katerih bo vsak teden po 60. Fotografije bodo spremljali članki o nogometnem prvenstvu, o njegovi zgodovini, komentarji o načinu igre in popoln koledar srečanj. Fotografije bodo objavljali od št. 20 dalje. Ob koncu prvenstva bo revija objavila tudi veliko barvno fotografijo zmagovite ekipe.

Ne zamudite torej niti ene številke *«Radiocorriere TV»*, ki vam nudi, poleg tega, da vas informira o radijskih in televizijskih programih, tudi bogate nagrade in strnjeno enciklopedijo svetovnega nogometnega prvenstva.

Kar se nagradnega tekmovanja tiče, naj ponovimo na kratko pravila: na platnicah vsake številke je utež, pokrita z zlato prevleko; to «prevleko» odstranite z mokro krpico in pod njo se vam lahko pokaže znak 1 kg, 1/2 kg ali črka. Če ste srečni in dobite številko, boste prejeli 1 kg ali 1/2 kg zlata; če pa pod prevleko zagledate črko, ki bo vsak teden drugačna in boste ob koncu tekmovanja z njimi sestavili besedo *«Radiocorriere»*, pošljite vse črke skupaj zalepljene na posebnem odrezku, ki ga bo revija objavila, na naslov ERI, via Arsenale 41 1021 Torino.

Važno je, da črke pošljete vse skupaj s priporočeno pošiljko in s potrdilom o prejemu do 28. julija 1970. Ob koncu tekmovanja bodo izžrebali med vsemi, ki so poslali odrezke s črkami, srečne dobitnike 1000 nagrad.

Prosvetno društvo «Primorec» je imelo v soboto občni zbor

V soboto 9. t. m. je stari odbor PD «Primorec» sklical občni zbor, ki se ga je udeležilo kar lepo število članov. Da je občni zbor zelo pomemben dogodek nekega društva, ni potrebno posebej poudarjati, zato je bilo tembolj čudno, da se je tega občnega zbora udeležilo tako malo mladine, ki je v Trebčah prav gotovo ne manjka. To je tem bolj nerazumljivo, če upoštevamo dejstvo, da je pri vsaki prosvetni ali športni prireditvi v Trebčah kar veliko mladih delovnih moči. Če mlade sile sicer delajo, zakaj ne pridejo na občni zbor?!

Občni zbor je začel in goste pozdravil predsednik društva Marčel Kralj. Poročilo o delu društva od zadnjega občnega zbora pa je podal Lucijan Padovan, ki je med drugim rekel:

«Prepričan sem, da bo ta občni zbor, da bo današnje srečanje prosvetnih delavcev Trebč vlilo novih moči vsem, ki nam je pri srcu kulturni razvoj in strnjenost slovenske manjšine v Italiji, novih moči, da z njimi ustvarimo med našimi ljudmi vse tiste pogoje, ki so nujno potrebni za vsestranski razvoj skupnosti, slovenske nacionalne manjšine, ki živi izven meja matične domovine in ki ima pred seboj še dolgo borbo za dosego tistih pravic, ki ji pripadajo po mednarodnih dogovorih in po načelih italijanske ustave. V tem smislu podajam poročilo o delu odstopajočega odbora, poročilo, ki naj ne bo pregled prehojene poti, ampak bolj napotilo za nadaljnje delo, bodrilo bodočemu odboru, da z novim zaletom nadaljuje z napori, da se bo društvo še bolj uspešno razvijalo, da bo vršilo svoje poslanstvo v prid našega tako majhnega in žal razkosanega naroda, ki je toliko žrtvoval za svojo svobodo».

Nato se je Padovan zahvalil pevovodji Oskarju Kjudru in Cezarju Možini, ki često nadomešča Kjudra, kapelniku domače godbe Benčini, ki požrtvovalno vodi domačo godbo. Vsekakor je treba poudariti, da sta pevski zbor in godba stebra trebenskega prosvetnega društva in ponos vse vasi.

Novo vodstvo PD «Primorec»

Tajnik društva Padovan je zaključil svoje poročilo s tem, da je v imenu članov društva in v imenu vsega naprednega prebivalstva Trebč izrazil ogorčenje nad ponovno oskrunitev spomenika bazoviškim junakom. Hkrati je Padovan izrazil odločno zahtevo, da naj policijske oblasti čimprej odkrijejo in kaznujejo fašistično tolpo. Pri tem je še poudaril, da je fašizem doslej prizadel že toliko in preveč zla, posebno še našemu ljudstvu.

Žal moramo dodati, da v tajnikovem poročilu ni bilo navedenih podatkov o delovanju društva v zadnjem času. Posebno je bila opazna ta pomanjkljivost ob dejstvu, da je imelo trebensko društvo od zadnjega občnega zbora do sedaj vrsto zelo pomembnih prireditev, saj je pevski zbor imel dva zelo uspela koncerta v Kulturnem domu, nadalje so trebenski prosvetni delavci imeli v gosteh prosvetno društvo iz Pulja in so nato sami odšli s svojim programom v Pulj. Tega izleta, katerega smoter je bil koncert, se je udeležilo veliko Trebencev, tako da sta odpotovala v Pulj kar dva

M. M.

(Nadaljevanje na 6. strani)

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Nepredvideni dogodki bi znali vplivati na potek dogodkov. Optimizem in zaupanje v okolico.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Držite se dela odnosno službe in ne iščite novih poti. Razumevanje neke osebe vas bo navdušilo.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Poklicati boste morali koga na pomoč, kajti sami ne boste zmogli vsega. V družini načrtovanje.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Ohranite mirno kri, čeprav vas bo kaj spravilo v slabo voljo. V družini boste razpravljali o domačih zadevah.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Cincanje in zavlačevanje ne bo privedlo nikamor. Zavihajte rokave. Preveč imate ponosa, ki ga drugi ne razumejo.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Uspelo vam bo le, če se boste na delo primerno pripravili. Srečen razvoj v neki družinski motnji.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Iniciativnost ne bo dovolj. Treba bo tudi delo opraviti. Več objektivnosti in vse bo šlo prav.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) V popoldanskih urah se boste ubijali z razumevanjem sodelavcev. Prijetno vzdušje v družinskem krogu.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Danes si lahko prevzamete tudi zahtevnejšo nalogo. Navdušenje nad nekom bo splahnelo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Računajte z dobro voljo sodelavcev, ker sami ne boste spravili dela pod streho. Ne nasedajte podtikanjem.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Nove ponudbe, toda brez večjega uspeha. V družini bo zavladalo prijetnejše razpoloženje.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Vaš napredek bo odvisen od nepričakovanega dogodka. Napetost v družinskem krogu.

Beethovnov festival

DUNAJ, 13. — Zaradi dvestoletnice Beethovnovega rojstva bo dunajski festival od 23. maja do 21. junija. Na festivalu bo cil. Beethovnovih skladb dirigiral tudi Herbert von Karajan. Ta cikel bo obsegal vseh devet simfonij in «Leonorem ouverture» in ga bo izvajala berlinska filharmonija. Med drugimi znanimi dirigenti bo Leonard Bernstein, ki bo dirigiral «Fidelia» v gledališču «Theater an der Wien», kjer so to opero prvič izvajali leta 1805.

Vseh umetniških manifestacij bo med festivalom kakih 1000 Izvajalci bodo največkrat nastopili na Dunaju, vendar bodo številni koncerti tudi v predmestju.

RadioTelevizija

ČETRTEK, 14. MAJA 1970

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. narodne; 12.00 Družinski obzornik; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Kvartet Ferrara; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Violinist Plima in pianist Došek; 18.50 Gershwinove skladbe; 19.10 Pisani balončki; 20.00 Šport; 20.35 I. Calvino: Argentinska mravlja; 21.30 Nekaj ritma; 21.50 Skladbe davnih dob.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Juke box; 15.50 Tretje dejanje Puccinijeve «Tosce».

KOPER

6.30, 6.45, 7.30, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 16.00, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Glasba za dobro jutro; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Popevke; 8.30 Barok v glasbi; 9.00 Radijska črtica; 10.05 Prisluhnimo jim; 10.30 Ansambel Castellani; 11.00 Ritmi; 11.15 Fitzgerald in Armstrong; 11.30 Romantične skladbe; 12.00, 12.45 in 15.30 Glasba po željah; 14.05 Turistične beležke; 16.20 Ansambel New Band; 16.30 Iz operetnega sveta; 17.10 Pevec dneva; 17.30 Radijski oder; 18.30 Plošče; 19.00 Orkester Gonzales; 19.30 Prenos RL; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje popevke; 9.00 Vi in jaz; 12.10 Kontrapunkt; 13.15 Radijske kronike; 14.00 Popoldanski spored; 16.00 Program za mladino; 17.45 in 20.20 Plošča za poletje; 18.20 Nove plošče; 19.05 Glasbeni spored; 22.00 Beethovnove skladbe.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Tenorist G« Raimondi; 9.00, 10.15, 16.00 Plošča za poletje; 10.00 Radijska priredba; 10.35 Telefonski pogovori; 12.35 Srečanje z Donatello Moretti; 13.00 Monica Vitti; 14.00 in 16.50 Zakaj in kako?; 15.03 Poljudna enciklopedija; 17.55 Glasbeni aperitiv; 20.10 Glasbeno nagradno tekmovanje; 21.15 Plošče; 22.43 Orkestri.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Na sporedu je Šostakovič; 12.20 Violinist A. Grumiaux; 13.55 Mezzosopranistki Irene Minghini in Regina Resnik; 15.30 Tenorist W. Krenn; 16.15 Sodobna ital. glasba; 18.15 Gospodarska rubrika; 18.45 Dve radijski priredbi; 21.30 Napolijev «Il barone avaro» in Viozzijev «Allamistakeo».

FILODIFUZIJA

9.15 Plošče resne glasbe; 9.40 Sodobna italijanska glasba; 10.20 Brahms in Smetana; 12.20 Bononcinijev komorni divertimento; 12.30 Portret avtorja; 13.05 Corellijev Concerto grosso; 13.15 Pergolesijev oratorij Smrt sv. Jožefa.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.04 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola; 9.35 Lepe melodije; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Londonski simfonični orkester; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Čez polja in potoke; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 «Pesem iz mladih grl»; 14.25 Plesni orkester RTV Ljubljana; 14.40 «Mehurčki»; 15.40 Komorni zbor RTV Ljubljana; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Četrtkovo glasbeno popoldne; 18.00 Aktualnosti; 18.15 «Morda vam bo všeč»; 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom; 19.15 Orkester Tura Will; 20.00 Četrtkov večer; 21.00 Vabimo vas na bralno vajo; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.15 Sodobna romunska simfonična literatura; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz; 23.40 Orkester Nelson Riddle.

ITAL. TELEVIZIJA

9.30 Šola; 12.30 Znanstvena antologija; 13.00 Potrošnja v Italiji; 13.30 Dnevnik; 15.00 Ponovitev šole; 17.00 Program za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Sindikalne aktualnosti; 19.15 Biblija; 19.45 Sport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 O japonski kinematografiji; 22.15 Vtem ko se Italija spreminja; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

15.00 Kol. dirke; 19.00 Nemščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Nagradno tekmovanje «Rischiatutto»; 22.15 Popevke.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 22.25 Poročila; 9.35, 14.45 TV v šoli; 10.30, 15.40 Nemščina; 10.45, 15.55 Angleščina; 11.00 Francoščina; 16.10 Splošna izobrazba; 17.45 N. Maurer: Sonce ima predpost; 18.15 Obzornik; 18.30 Risanka; 19.05 Enkrat v tednu; 19.20 Ko sem bil vojak; 20.35 H. James: Portret neke gospe; 21.20 Kulturne diagonale; 22.00 Zgodbe za vas — serijski film.

šport šport šport šport šport

V FINALU SVETOVNEGA KOŠARKARSKEGA PRVENSTVA SO:

Brazilija, ČSSR, Urugvaj, SZ Italija, ZDA in Jugoslavija

Tolažilna skupina v Skopju: Avstralija, Kuba, Koreja, Kanada, Panama in ZAR

YOUGOSLAVIE 1970

Brazilija, Češkoslovaška, Italija, Urugvaj, Sovjetska zveza in Združene države Amerike in Urugvaj so si priborili svoje mesto v finalu svetovnega košarkarskega prvenstva, ki se bo začel v soboto v Ljubljani. Skupno s temi ekipami bo kot domačin v finalni skupini nastopala tudi Jugoslavija.

V tolažilni skupini v Skopju pa bodo igrale Avstralija, Kuba, Južna Koreja, Kanada, Panama in Združena arabska republika.

Taka uvrstitev v obe skupini svetovnega prvenstva je rezultat kvalifikacijskih srečanj, ki so se sinoči zaključila v Sarajevu, Splitu in Karlovcu, ter so dala v zadnjem dnevu naslednje rezultate:

Kuba — Avstralija 72:53
ZDA — ČSSR 99:86
Brazilija — Kanada 112:59
Italija — Koreja 77:66
Urugvaj — Panama 79:77
SZ — ZAR 121:56.

Prvenstvo torej v bistvu ni prineslo doslej nobenega večjega presenečenja. Morda lahko pri tem izvzamemo le odlično igro nekaterih reprezentanc, ki prvotno sploh niso bile med kandidati za uvrstitev v finalno kolo, nato pa so s svojo igro dokazale, da v zadnjem času rase kakovostna košarka tudi tam, kjer doslej ni uživala posebnega slovesa. Tu mislimo predvsem na Kubo in Južno Korejo, ki sicer še nista enakovredni «velikim», vendar pa sta na tem prvenstvu pokazali, da sta lahko dokaj neprijetni tekmici, kateri nikakor ne gre podcenjevati.

Italija je v zadnjem srečanju v Splitu s precejšno težavo strla odpor Korejcev s 77:66 (36:31), vendar pa si je pravočasno zagotovila dovolj prednosti, tako da njeno vodstvo v zadnjih minutah kljub živahni in borbeni igri Azijcev ni bilo v nevarnosti.

NOGOMET

ZRN-Jugoslavija 1:0

HANNOVER, 13. — V mednarodnem prijateljskem nogometnem srečanju v Hannovru je Zahodna Nemčija danes premagala jugoslovansko reprezentanco s tesnim izidom 1:0.

Italijanski pokal

V tekmovanju za italijanski nogometni pokal so sinoči dosegli naslednja rezultata:

v Bologni: Bologna - Cagliari 0:0,
v Turinu: Torino — Varese 1:0

ODBOJKA

Ženska šesterka Zarje iz Bazovice ne bo nastopila na letošnjih mladinskih igrah v odbojki. Svoj nastop je morala odpovedati ker večina igralk sodeluje istočasno tudi pri otroškem pevskem zboru in ansamblu Miramar.

V moški promocijski ligi na Goriškem je sinoči UGG premagala Dom s 3:0 (15:11, 15:12, 15:7).

OBVESTILO

Športno društvo Devin - Nabrežina organizira za v soboto 23. maja in nedeljo 24. maja izlet v Ljubljano na ogled košarkarskih tekem za svetovno prvenstvo Italija-Sovjetska zveza in Jugoslavija-Sovjetska zveza. Za vpisnino in drugo vsa pojasnila pri odbornikih društev.

KOŠARKA — Tedenski komentar

Po zaključku prvenstva D lige več pozornosti mlajšim igralcem

Še nekaj o prvi ekipi Bora. Fantje so sicer že pred dvema tednoma končali svoje prvenstvo D lige. V soboto pa so se na večerji v Tomaju ponovno združili in tako proslavili obstanek v D ligi. Kot smo že včeraj pisali, so ob tej priložnosti nagradili Aleksandra Sirka kot najboljšega Borovega igralca tega prvenstva. Sirk je bil gotovo najboljši košarkar v tej sezoni. Čeprav se je lotil košarke šele pred dvema letoma, je letos povsem izpilil svojo tehniko in je bil daleč najboljši, predvsem v obrambi. S svojim precejšnjim odrivom je učinkovito prestrezal odbite žoge pod obema košema, v napadu pa je bil stalno trn za vsako obrambo. Torej povsem zasluženo odlikovanje!

Očividen prekršek Libertasovega igralca, ki je nepravilno ustavljal met Borovega strelca na koš

O zaslugah, ki jih ima trener Mari v razvoju Borove košarke, bi bilo gotovo odveč govoriti. Z njegovim prihodom se je košarkarska sekcija na mah razširila. Mari je bil namreč pobudnik za ustanovitev vseh mladinskih moštev od minibasketa do mladincev.

Odlikovanje je prejel tudi trener Edi Čermelj, ki je skrbno vodil naraščajnike na tem prvenstvu. Ekipa sicer ni dosegla vidnejših uspehov, Čermeljevo delo pa bo gotovo pokazalo uspehe že v prihodnjem letu.

* * *

V prvenstvu «prima divisione» je Bor ponovno zmagal le z eno točko prednosti. «Plavi» so tokrat brez dveh standardnih igralcev (Čermelja in Martina Kralja) odpravili nevarne nasprotnike Libertasa in tako potrdili, da so ponovno v formi. Razveseljivo dejstvo nedeljske tekme je nastop centra Šareja, ki je povsem zadovoljil pod obema košema Žal je Šare bil precej netočen pri metih na koš. Ta igralec, ki je visok 200 cm, je velika nada Borove košarke. Poleg Šareja pa so tudi ostali zadovoljivo zaigrali. Nasprotniki so bili namreč dobra ekipa, ki nikakor ni popustila in tudi končni izid tekme (36:35 za Bor) zanesljivo kaže, da je bilo srečanje napeto.

V prihodnjem kolu bodo borovci igrali proti ekipi Tricolore in sicer ob 8. uri v telovadnici Ul. della Valle.

* * *

Zaključil se je prvi del košarkarskega turnirja v okviru «mladinskih iger», na katerem nastopata tudi slovenski peterki Bora in Poštta. V tem delu prvenstva sta naši ekipi zadovoljili. Bor je zasedel drugo mesto na lestvici in se bo tako lahko boril za vstop v mestni finale skupno z moštvom Ricreatori, ki je daleč najboljša ekipa te skupine. Poletovci so najmlajši igralci tega prvenstva in tako si lahko razlagamo vse njihove poraze. Oponenci si bodo v tem prvenstvu nabrali mnogo dragocenih izkušenj.

Izidi prvega dela prvenstva:

1. kolo: Servolana — Don Bosco C 22:30, Ricreatori — Bor 51:10. Polet je počival.
2. kolo: Don Bosco C — Polet 42:8, Bor — Servolana 23:34. Počival je Ricreatori.
3. kolo: Servolana — Ricreatori 17:44, Polet — Bor 9:39. Počival je Don Bosco C.
4. kolo: Bor — Don Bosco C 27:26, Ricreatori — Polet 60:10. Počivala je Servolana.
5. kolo: Polet — Servolana 6:24, Don Bosco C — Ricreatori 0:2 b. b. Počival je Bor.

LESTVICA

Ricreatori	4	4	0	157	37	8
Bor	4	2	2	99	120	4
Servolana	4	2	2	73	97	4
*Don Bosco	4	2	2	98	59	3
Polet	4	0	4	33	165	0

Jutri bosta v Škednju na sporedu naslednji tekmi:

ob 17. uri: Polet — Don Bosco C
ob 18. uri: Servolana — Bor. Počival bo Ricreatori.

* * *

Vsako sredo in vsak petek od 16. do 18. ure je na stadionu «Prvi maj» tečaj v minibasketu. Tečaja se udeležuje že lepo število mladih bodočih košarkarjev, ki z navdušenjem izvajajo vse vrste vaj.

b. l.

NA POBUDO ODBORA SŠI

Danes v Trstu sestanek odbojkarskih društev

Odbor SŠI vabi danes 14. t.m. predstavnike vseh zamejskih slovenskih športnih društev, ki se ukvarjajo z odbojko, in jutri, 15. t.m. predstavnike vseh zamejskih slovenskih športnih društev, ki se ukvarjajo z nogometom, da se udeleže ustanovnih sestankov za sestavo koordinacijskih komisij za odbojko, oz. za nogomet.

Oba sestanka bosta v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. Geppa 9, z začetkom ob 20.30.

Na sestankih se bodo društva domenila med drugim tudi glede smernic delovanja obeh komisij ter jima bodo zadala naloge za bodoče delo. Na sestanek so seveda vabljena društva s Tržaškega in z Goriškega.

Odbor SŠI sporoča društvom, da za ta sestanka ni poslal drugih posebnih vabil.

NOGOMET — TEDENSKI KOMENTAR 3. AMATERSKE LIGE

Na Proseku pripravljajo slavje ob napredovanju Primorja v 2. ligo

V nedeljo zadnje kolo - Prva štiri mesta so že oddana - Kdo bo zadnji: Roianese ali Devin?

V nedeljo so odigrali predzadnje kolo 3. amaterske lige, ki je bilo odločilno za prva štiri mesta lestvice. Čeprav bo treba odigrati še zadnje kolo, so prva mesta matematično že oddana. V tej skupini je zmagala enajsterica Primorja, ki bo prihodnjo sezono nastopala v 2. amaterski ligi. Sledi Portuale, nato Zarja in enajsterica Stocka. Odprta ostane še vedno borba na sredini lestvice, kjer imamo v presledku štirih točk kar pet moštev. Zato bo prihodnji, oziroma zadnji zavrtljaj, odločilen za ta del lestvice. Na dnu tudi ne bo bistvenih sprememb. Edino odprto vprašanje ostane, kdo bo ostal na dnu lestvice: Roianese ali Devin?

Vrnimo se k nedeljskemu zavrtljaju ki je bil precej ugoden za napadalne vrste, saj smo v sedmih odigranih tekmah videli kar 30 golov.. Sicer je treba pri tem upoštevati 11 golov, ki jih je dalo Primorje v dvoboju s C G Opčine.

Primorec je bil gost enajsterice Libertasa (Prosek), ki je v zadnjih tekmah zaigrala solidno in se poteguje za peto mesto lestvice. Tokrat pa je moral Libertas predati orožje razigranim Trebencem, ki so v nedeljo zaigrali dobro in so popolnoma nadkrilili nasprotnika. Trebenci so bili dobro organizirani v vseh sektorjih, posebno pa je treba poudariti dober dan napadalne vrste. Sad te premoči je prišel do izraza že v p. p., saj je Živec v 22. min. in nato v 38. min. dosegel dva lepa gola. V drugem delu Trebenci niso popustili in so se odlikovali predvsem z zagrizenostjo. Srečanje je tako šlo proti koncu, ko je sodnik dosodil dve enajstmetrovki v korist Libertasa. Na srečo je eno zgrešil, drugo pa mu je kljub temu, da jo je odličen vratar Kralj odbil, vseeno uspelo poriniti v mrežo. Končni izid je tako ostal zapečaten na 2:1 za Primorca, ki je sedaj za petami svojemu nedeljskemu nasprotniku.

Tradicionalni dvoboj med Zarjo in Unionom se je tokrat zaključil z 1:0 v korist Zarje. Gol, ki je odločil srečanje, je padel v 30. min. p.p. Zmaga Zarje je zaslužena, saj so Bazovci pokazali boljšo igro od nasprotnika, ki je zopet moral na igrišče v okrnjeni postavi. Bazovci pa so ojačili moštvo z vključitvijo Marca, ki je končal svoje vojaške obveznosti. S to zmago, in upoštevajoč spodrsljaj enajsterice Stocka, si je Zarja matematično zagotovila tretje mesto lestvice.

Proseško Primorje je v nedeljo doseglo izdatno zmago in si tako zagotovilo vstop v 2. amatersko ligo. Veselje in dobro razpoloženje na Proseku se še ni končalo. V polnem teku so priprave za nedeljo, da bi čim lepše proslavili ta uspeh «rdeče - rumenih». Govori se o povorki godbi in družabni prireditvi, ki bi se odvijala po tekmi z Zarjo. Prav zato so preložili srečanje na popoldan, in ne bo, kot je bilo prvotno določeno, dopoldne.

Ne glede na to, kako bo igralo Primorje v zadnji tekmi z Zarjo, so letos «rdeče - rumeni» res prepričljivo zmagali. V 25 tekmah so dosegli kar 46 točk. Osvojili so namreč 23 tekem, zgubili so dve. Dosegli so kar 109 golov, kar predstavlja pravi rekord, saj se v naši deželi, vsaj v zadnjih letih, še ni slišalo kaj podobnega. Računati je treba namreč, da je Primorje dalo poprečno štiri gole v vsaki tekmi. Najboljši strelec je bil do sedaj Verginella (29 zadetkov), sledi mu Lippot (21), nato pa Prašelj (15) itd.

Moštvo Devina je doživelo hud poraz. Devinčani so bili namreč v gosteh pri tržaškem moštvu Portuale. Največji delež krivde za ta hud poraz pa ima nedvomoma negotovi sodnik, ki je bil vsaj pri prvih dveh zadetkih pristranski. To je praktično «odrezalo noge» Devinčanom. Portuale je to izkoristil in zaključil srečanje v svojo korist s 6:1.

Kriško moštvo Vesne «B» pa si je zapravilo dragoceno točko. Vesna je na domačem igrišču remizirala proti Ferramenti. Odsotnost B. Tenceja je bila morda odločilna, ker na sredini igrišča Košuta R. ni prejel od tovarišev prave pomoči. Seveda so Tržačani to izkoristili in (čeprav so Križani v začetku prevladovali), je skromno moštvo Tecnoferramente hladnokrvno odbijalo vse napade. K sreči je uspelo R. Košuti priti do gola že v prvem delu igre. V nadaljevanju pa je Švab v 12. min. podvojil. Veselje Križanov se še ni poleglo, ko so gostje znižali na 2:1. Sedem minut pred koncem pa so Tržačani izenačili in odnesli Vesni dragoceno točko.

IZIDI

Stock - Roianese	0:1
Lib. Prosek - Primorec	1:2
Zarja - Union	1:0
Lib. Općine - COOp	1:2
C. G. Općine - Primorje	0:11
Portuale - Devin	6:1
Vesna «B» - Tecnoferramenta	2:2

LESTVICA

Primorje	25	23	0	2	109:19	46
Portuale	25	18	7	0	57:16	43
Zarja	25	15	6	4	53:14	36
Stock	25	14	4	7	50:32	32
Union	25	11	6	8	35:35	28
Lib. Prosek	25	10	6	9	41:43	26
Primorec	25	9	6	10	30:26	24
Lib. Općine	25	8	8	9	42:38	24
Vesna «B»	25	9	6	10	42:49	24
Tecnoferramen.	25	6	7	12	32:44	19
COOP	25	7	3	15	31:54	17
C G. Općine	25	3	6	16	23:75	12
Roianese	25	4	3	18	21:63	8
Devin	25	3	2	20	13:71	8

Prihodnje (zadnje) kolo (17. maja)

Stock - Lib. Prosek
Primorec - Portuale
Primorje - Zarja
Devin - Lib. Općine
Roianese - C.G.Općine
COOP - Tecnoferramenta
Union - Vesna «B»

B. R.

ODBOJKA — TEDENSKI PREGLED

Ostra bitka za obstanek med Porziom in Borom B

V nedeljo se je zaključilo prvenstvo ženske B lige. Na sporedu je bila še zaostala tekma med Sokolom in Zarjo. Slednja bi le v primeru zmage ostala v B ligi in tako se je tudi zgodilo. Odločilna tekma za Bazovke ni bila lepa in niti napeta, kot je bilo pričakovati. «Belo - rdeče» so stopile na igrišče z veliko tremo in ta jim je tudi zagodla v prvem setu. Sokol je nastopil brez Švabove in Gabrovčeve. Pomanjkanje prestrezanja servisov je bilo zelo občutno, medtem ko sta obe mladi podajačici odigrali povsem pozitivno svoji vlogi.

Športno društvo Polet priredi dne 16. maja 1970 avtobusni izlet v Ljubljano na

6. SVETOVNO PRVENSTVO V KOŠARKI

Ogledali si bomo tekmo Jugoslavija — Italija in Brazilija — Sovjetska zveza. Cena potovanju in vstopnicam za obe tekmi je 4500 lir. Odhod z Občin ob 15. uri. Vpisovanje v trgovini čevljev Malalan, Proseška ulica, Opčine.

Zaključek vpisovanja danes.

Zadnje dejanje letošnje ženske odbojkarske B lige sta odigrali v preteklem tednu šesterki Sokola (zgoraj) in Zarje (spodaj). Zarja si je v tej tekmi z zmago zagotovila obstanek v B ligi tudi za prihodnje leto

V nedeljo se je tudi začel finalni del tekmovanja za vstop v A ligo. Na tem turnirju so si priborile pravico do nastopa igralke Casagrandeja iz Sacileja ter AGI iz Gorice. Obe ekipi sta tudi tokrat zasedli prvi mesti in sedaj jih čaka še zadnji del, iz katerega bosta izšli ekipi, ki bosta prihodnje leto nastopili v A ligi. Tako Casagrande kot AGI imata velike možnosti da zasedeta ti dve mesti.

Izid zadnjega srečanja C skupine:
Zarja — *Sokol 3:1

Končna lestvica

AGI	10	9	1	27	7	18
Breg	10	8	2	25	9	16
Sokol	10	4	6	16	21	8
Bor	10	4	6	15	22	8
Zarja	10	3	7	13	25	6
FARI PD	10	2	8	14	26	4

* * *

V ženski C ligi, ki se bo zaključila v tem tednu postaja vedno bolj zanimiva borba za obstanek med šesterkama videmskega Porzia in Borom B. «Plave» so v zadnjih nastopih pokazale viden napredek, popraviti pa bi morale nekoliko svoj količnik v setih, ker bi v primeru enakega števila točk nazadovale.

Za drugo mesto, ker je prvo že oddano tržaški OMA, se potegujejo kar tri ekipe. Zanimiva je njihova pot, polna nepredvidenih spodrsljajev, kar je pripomoglo k še večjemu naskoku prve ekipe.

Izidi dvanajstega in trinajstega povratnega kola:

*Bor B — Porzio	3:2
OMA — FARI TS	3:0
Edera — AGI B	3:2
PAV — *FARI TS	3:0
OMA — *Bor B	3:0

Zaostala srečanja:

*OMA — Corridoni	3:0
*PAV — Corridoni	3:1
FARI TS — *Porzio	3:1

Lestvica

OMA	13	13	0	39	4	26
PAV	12	8	4	27	18	16
Edera	12	8	4	28	21	16
AGI B	11	6	5	24	17	12
Corridoni	11	5	6	18	20	10
FARI TS	13	4	9	14	32	8
Porzio	12	2	10	16	31	4
Bor B	12	2	10	12	34	4

Zadnje kolo:

Corridoni — Bor B
Porzio — AGI B
Edera — FARI TS
OMA — PAV

* * *

Vrsta nepredvidenih izidov je poslabšala položaj Krasa in Bora B na lestvici. V usodo obeh je posegla šesterka ACEGAT, ki je najprej odpravila Kras in mu zadala prvi letošnji poraz in le tri dni kasneje je izgubila proti predzadnjemu v lestvici, s Triestino B. Poleg tega pa je še Torriana premagala Auroro in si tako nekoliko opomogla v borbi za obstanek v ligi.

V soboto bi morali odigrati slovenski derbi med goriško Olympio in Krasom. Obe šesterki sta zaman čakali na sodnike, in tako nista mogli nastopiti.

Izidi trinajstega in štirinajstega kola:

*ACEGAT — Kras	3:1
PAV — *Bor B	3:1
*Triestina B — Torriana	3:1
*Triestina B — ACEGAT	3:2
*Torriana — Aurora	3:2

Lestvica

Kras	13	12	1	37	8	24
CSI	11	10	1	30	12	20
Turriaco	12	8	4	24	20	16
Acegat	14	8	6	32	24	16
Aurora	12	7	5	30	23	14
PAV	12	6	6	22	24	12
Olympia	12	4	8	19	30	8
Torriana	14	4	10	19	33	8
Triestina B	14	4	10	19	35	8
Bor B	12	1	11	13	33	2

Prihodnje kolo:

Aurora — Triestina B
Torriana — Kras
PAV — Olympia
ACEGAT — CSI
Bor B — Turriaco

f. v.

VOJNI ROMAN SLOVENSKEGA NARODA

Prežihov Voranc — OBERDOB

Ilustrira dr. R. Hlavaty

128.

Judenburg

Nekaterim Srbom so se duše naravnost zagozdile v njihovih kosmatih obodih. Misliš si: ta se je hvala bogu že stegnil, pa ti nenadoma začne spet brcati. Ti pa vleci, kar se da... Človek pozabi na jed, na pijačo, na vse skupaj in naposled postane nervozen, blazen. A pesem gre dalje, noč in dan, dan in noč... Vzdržal sem kakih devet mesecev, potem so se moje moči vdale. Moral sem k zdravniku. «Kaj se misliš izmazati?» je vpil zdravnik nad menoj, toda nazaj me ni poslal, čeprav se je zaklinjal, da bom čez osem dni spet služil domovini... To je vojna, dragi moji! Poglejte me, še danes ves drgetam... In ti moji sivi lasje? Kdo drug je tega kriv kakor ta srbska hajduška sodrga...!»

«Molči že, Bohan! Tvoje čvekanje me moti!» se je od drugega konca mize zadrl infanterist Astaloš. Bil je isti Astaloš, ki je pred dvema letoma prebil noč skupaj s Štefaničem, Amunom in njunimi prijatelji v zaporu na komandi madžarskega honvedskega bataljona na Krasu.

Poživinjeni, na pol nori svetoštefanski Bohan bi bil še najbrž na dolgo in široko razlagal vojskovanje v Jagodini, ako bi ta trenutek od vzhoda ne planil glas straže:

«Habtacht!»

Bil je stotnik Lukesich, komandant šturmbataljona, ki je prišel sam osebno prevzemat povelje nad stražo, katera je obenem bila tudi eksekucijski oddelek. Njegov oglati, mrzli obraz bi bil kakor obraz mrliča, ako bi na njem ne bilo nekaj tenkih, zagrizenih potez.

Šestindvajset mož, natančno pol voda, oboroženih od glave do peta, je mrko stalo pred njim. Stotnik Lukesich je obšel fronto in pogledal vsakega tako ostro, kakor bi mu hotel prodreti skozi čelado v možgane in se prepričati, kaj se v tem hipu dogaja tem. Šele potem se je postavil pred prednji konec oddelka in rekel:

«Šest mož, kdo se zglasi prostovoljno?»

«Hier!» se je oglasil prvi infanterist Bohan.

«Hier!» sta se oglasila še dva druga glasova.

Trije prostovoljci eksekutorji, to je bilo vse, kar je pol voda moglo v prvem hipu dati svojemu stotniku navzlic patriotični tveganosti, katere sloves je poleg drugih podobnih enot užival tudi madžarski šturmbataljon št. 3. Stotnika Lukesicha, a tudi nadporočnika Francka, ki je stal za njim, je spreletela žolta barva; oba sta napetih vratov drgetajoč pričakovala novih prostovoljcev, toda pretekla je minuta, pretekli sta dve, iz vrst pa ni hotelo biti nobenega glasu več.

Stotnika Lukesicha se je lotevala omotica. Gneva in srda poln glas se mu je izvil iz ust:

«Kaj... Vi ste mi varuhi krone svetega Štefana...! Lepi varuhi! Cigani, potepuhi, barabe, izdajalci, veleizdajalci...! Banda... Ali se pretaka v vaših žilah gosja mezga namesto turanske krvi? Najbolje bi bilo postaviti vas k steni s to kranjsko, slovensko sodrgo vred... Čakajte... a... le počakajte...»

Jeza in strah, ki sta mu gledala iz oči, sta mu zadušila glas. Pri njegovih zadnjih besedah so se oglasili še nekateri skovikajoči hierji, toda stotnik Lukesich jih že ni več slišal, temveč se je v blazni srditosti zagnal proti prednjemu delu vrste in z roko pričel deliti:

«Prva rota, druga rota, tretja rota — šest mož pa amen...!»

S tem je bil določen eksekucijski oddelek, kateri je imel nalogo upihniti življenje judenburškim puntarjem. V prvih treh rotah so stali med drugim tudi Astaloš in Madžar z Golgote, ki se je pred tremi dnevi srečal v izolirnici s korporalom Hafnerjem. Šestorica je sprejela vsiljeno rabeljsko nalogo z ledeno mrzlimi občutki in vse, kar se je ta trenutek dogajalo v njej, so skušale izraziti tope, prestrašene oči, ki so pretile, da so bodo zdaj pognale iz očesnih jam. Kakor blisk se je pojavila misel, da bi nalogo odklonili, toda vsak jo je spričo stotnikove razburjenosti in spričo železne discipline, ki je vladala pri bataljonu, takoj zatrl, zavedajoč se, da bi kaj takega moglo povzročiti nedogledne posledice. Zato je vsak samo debelo pogoltnil to, kar mu je sililo iz želodca, svoje možgane pa je prepustil tržki otrplosti.

Drugače pa je bilo z Madžarom z Golgote, ki je vedel, proti komu ga bodo gnali na morišče. Omotica, ki ji je podlegel v izolirnici, se ga je hotela znova polastiti; potem je hotel glasno zaklicati, da tega ne more storiti, ker... ker... Toda preden je utegnil spraviti iz sebe kak glas, mu je že stotnikova rezka komanda stisnila grlo.

«Marš...!»

Odmev trdih, mehaničnih korakov je napolnil vežo in Madžar z Golgote se je z drugimi vred pognal skozi vrata na cesto, misleč, da nosi na svoji vroči glavi najmanj pol sveta. Zunaj pred vrati se je vod spremenil v žive klešče. Kmalu nato so prignali zvezane štiri obsojence in jih porinili v nastavljeno žrelo, na kar se je za njimi zaprla še zadnja stran četverokotnika.

Iz nevidnih lin se je ta trenutek oglasil mrtvaški zvonček. Eksekucijski oddelek ga ni slišal, a slišali so ga obsojenci.

«Čuješ, Davtovič?» se je zganil Možina in pogledal svojega sklonjenega, žalostnega soseda. «Še nismo mrtvi, pa nam že zvone...!»

Živi in sivi četverokot se je premaknil, za njim pa je stopal proti morišču polovljeni maršbataljon kakor tudi ves kader z oficirji vred Vojaška komanda je usmrtitev puntarjev hotela izkoristiti v vzgojne, poboljševalne namene, kot primer, kaj čaka puntarje in nepokorneže. Zato je moralo na noge vse, kar je v garniziji nosilo vojaško uniformo in kar se je vsaj za silo moglo držati pokonci; spraznili so celo ječe. Počasi se je premikal dolgi sprevod za četverokotnikom sivih čelad; dolge vrste mahedravih, posušenih postav so se molče in povešenih lic pomikale za obsojenci. Videz je bil, da se pomika procesija poražencev, toda ta videz je bil goljufiv, kajti večina teh žalostnih mahedračev ni šla poražena za svojimi zvezanimi voditelji, ampak s stisnjenimi zobmi, s sovraštvom do svojih tlačiteljev. Suhe pesti so prisegale maščevanje.

(Nadaljevanje sledi)

TISKOVNA KONFERENCA THEODORAKISA V RIMU

«Pripravljamo se na nastop ob pomoči dela grške vojske»

O Kostantinovi usodi bo odločal grški narod sam - Kritika bolgarskemu zunanjemu ministru Baševu, ker je bil pri polkovnikih v Atenah - Pohvala za izjave italijanskega zunanjega ministra Mora in pomoč KPI

Mikis Theodorakis se je te dni mudil v Italiji, gost grške domovinske fronte (PAM) in KPI. Srečal se je z Brillakisom in drugimi tovariši, s tajnikom KPI Longom, predstavniki PSI in CGIL ter s senatorjem Parrijem pri predsedniku senata Fanfaniju.

Včeraj popoldne je na sedežu za tuji tisk imel tiskovno konferenco, na kateri je orisal stališča domovinske fronte PAM o trenutnem položaju v Grčiji. Poudaril je najprej, da je zelo rad prišel v Italijo, ki konkretno in vztrajno pomaga borcem proti atenskim diktatorjem. Dejal je, da so Grki optimisti, ker e v državi skupina polkovnikov še vedno osamljena in brez privržencev. «Sedaj se pripravljamo na splošno mobilizacijo», je dejal, «in koordiniramo dinamične oblike boja, v katerem bo sodeloval tudi del grške vojske. Uvedli bomo demokracijo, v kateri bo ljudstvo odločalo o svoji usodi, na osnovi skupnega programa vseh protidiktatorskih sil. Prepričani smo, da bo ta razvoj kmalu viden».

Sledila so vprašanja. Nekdo je zatrjeval, da je lahko diktatorski režim močnejši od ljudstva, če ima za seboj ZDA. Theodorakis mu je zavrnil, da uči zgodovina obratno.

Neki časnikar ga je vprašal, če se mu ne zdi, da je odnos komunističnih držav do atenskih polkovnikov premlačen.

Odgovor: «Socialistične države vzdržujejo diplomatske stike neglede na režim v posameznih deželah. Smo pa kritizirali obisk bolgarskega zunanjega ministra v Atenah».

Na vprašanje, če res namerava obiskati ZDA pa je dejal: «Res je. Rad imam ameriško ljudstvo. Toda rekel bom Američanom: bogati ste, toda manjka vam ljubezni do drugih narodov. Vi sejete sovraštvo, ker z vašim denarjem sejete smrt v Aziji. Če tega nočete razumeti, vas bodo Grki za vselej zasovražili. Nimam stvarnih predlogov zanje, toda spomnil jih bom na žrtve v drugi svetovni vojni, ki ne smejo biti zaman!»

Vprašali so ga, kaj meni o možnostih za povratek kralja Konstantina v Grčijo. «Grški narod bo sam odločal, vendar pa je njegova bodočnost v njegovih rokah. Če bo šel s polkovniki, bo zanj to konec. Če se bo obnašal tako, kot sedaj, bomo še razpravljali. Če pa bo dal resna jamstva in bo odločen, bo v demokraciji imel svoje mesto. Vsekakor pa sem jaz osebno proti Konstantinu.»

Theodorakis je nato pohvalil italijanskega zunanjega ministra, ki je v Grčiji zelo osovražen zaradi izjav v parlamentu. Na vprašanje, kakšne stike ima z mednarodnim komunističnim gibanjem je Theodorakis, ki je član KP Grčije, dejal, da vzdržuje stike z vsemi, ki se bojujejo proti polkovnikom.

Opozoril je tudi na nevarno vlogo atlantskega zavezništva, v katerem je tudi Grčija. Pohvalil je zavzemanje italijanske partije, ker teži po obnovitvi enotnosti v grški komunistični partiji.

Vojni zločinec

(Nadaljevanje s 4. strani)

Na procesu, ki se je začel danes proti Stanglu, je predsednik sodišča Heinz Meven sprejel republiškega pravdnika iz Vzhodne Nemčije prof. Kaula za drugega predstavnika javnega tožilstva. Sodnikov sklep je zelo pomemben, ker postavlja skoraj na isto raven organe javnega tožilstva obeh nemških republik.

Na današnji obravnavi je nastopil obtoženec Stangl, ki je podal več izjav glede svoje dejavnosti za časa nacizma. Obtoženec, ki se mora zagovarjati obtožbe usmrtitve stotisočev Judov, se je skušal oprati vsake krivde, trdeč, da je bil on sam «preganjan». Stangl je povedal, da je bil od l. 1931 član avstrijske državne varnosti. Ta je tedaj preganjala pripadnike nacističnega gibanja. Ko je prišlo do «anschlussa» je izstopil iz te službe, ker se je menda bal represalij ter se je s pomočjo nekega prijatelja vključil v neko organizacijo v Berlinu. V resnici je šlo za organizacijo, ki se je pod vodstvom nacistične stranke ukvarjala z evtanazijo. Obtoženec še danes meni, da je bila ta njegova dejavnost popolnoma zakonita in da si je po tej poti pridobil nekakšno politično devištvo.

Ta organizacija je Stangla poslala v Avstrijo s činom poročnika v nacijsko taborišče v Martheimu, kjer so umorili 15.000 slaboumnežev. Nato je deloval v raznih drugih koncentracijskih taboriščih. Na kraju so ga poslali na Poljsko v taborišče v Lublinu, kjer je deloval kot visok esesovski častnik. Nato so mu poverili nalogo, da organizira taborišče v Sobiboru, od koder je odšel v Treblinko.

Zdi se, da bo obravnava proti Stanglu trajala štiri mesece. Med najvidnejšimi opazovalci je Simon Wiesenthal, ki je zasledoval Stangla leta in leta in ga nazadnje odkril. Wiesenthal je izjavil, da četudi ne bi napravil v življenju nič drugega, je bila izsleditev tega nacističnega zločinca dejanje, ki mu dokazuje da ni živel zaman.

Na kraj pri Fraelaccu, kjer je pred nekaj dnevi izgubilo življenje šest deklic in njihova učiteljica, so usmiljene roke med nočjo položile šop rož

ZADNJA POT MALKE REGENT

LJUBLJANA, 13. — Z ganljivo gesto se je pred tremi leti in pol poslovila Malka Regent od svojega moža na pokopališču na Žalah v Ljubljani: iz venca je odtrgala rdečo rožo in mu jo položila na grob. Prav tako sta se danes njena hčerka in hčerkin mož ob istem odprtem grobu poslovala od nje.

Z njima pa so se poslovili od velike žene številni prijatelji, sorodniki in najvidnejši predstavniki slovenskega političnega življenja. Med njimi smo opazili: Sergeja Kraigherja in Lidijo Šentjurc, Vido Tomšičevo, Franca Leskovška, Staneta Kavčiča, Josipa Vidmarja, Borisa Ziherla, Iva Tavčarja, Branka Babiča, Toneta Ukmarja ter številne druge osebnosti. Iz zamejstva pa je bila prisotna številna delegacija SKGZ, pogreba so se tudi udeležili za tržaško federacijo KPI senator Vidali, poslanka Marina Bernetič in deželni svetovalec Dušan Lovriha.

Od pokojnice se je najprej poslovila Živa Beltram, ki je orisala lik Malke Regentove ne samo kot požrtvovalne žene revolucionarja, temveč tudi kot žene ,ki se je povzpela v svetal lik požrtvovalne revolucionarke. V tej zvezi je navedla zanimive odstavke iz življenjepisa, ki ga je Malka po velikem prigovarjanju napisala in zlasti zanimiv in značilen odstavek, ko se je med begunstvom v Moskvi ukvarjala z mladino in v tem svojstvu sodelovala s Krupskajo, vdovo Vladimira Iljiča Lenina.

Nato je spregovorila članica predsedstva SKGZ Nadja Pahor, ki je med drugim dejala:

«Pokojna Malka se je rodila v Gornji Tribuči. Še kot zelo mlado dekle je prišla v Trst, kjer je na deskah Ljudskega odra srečala svojega življenjskega tovariša. Njena pot je bila poslej vedno ob njem. Težav ni manjkalo, saj sta živela od dela svojih rok. Ko je Regent prevzemal vse večje dolžnosti v vedno težjih prilikah, je bila njena pomoč neprecenljiva pri organiziranju sestankov in sprejemanju tovarišev, ki so prihajali na posvete za široko razpredeno delovanje najnaprednejše delavske organizacije na Primorskem. Ko je nastop fašizma v Italiji razbil in uničil na Primorskem vse slovenske in napredne organizacije, se je tudi za Regentove pričelo romanje iz dežele v deželo, ki so jih kot nezaželene pošiljale preko svojih meja. Pri vseh teh težavah Malka nikoli ni izgubila vere v ideale, zaradi katerih njihovo življenje niti en dan ni bilo ustaljeno in varno. Njena moč se je kazala prav v tem, da se je znala povsod vživeti v okolje, da se je povsod čutila doma. To pa zato, ker se je znala vtopiti v delo za skupnost in velike ideje človečanstva. Neumorno je delala, z nasmehom in tovariško besedo sprejemala številne sodelavce in tovariše in ob tem ostala vedno enako skromna tako takrat, ko je stala ob strani političnega preganjanega aktivista, kot pozneje ob članu vlade mlade slovenske države. Ta črta njenega značaja prikazuje veličino preproste duše, ki je našla svoj smisel v razdajanju sebe v blagor vseh.»

Zadnji se je od Malke Regent poslovil domačin iz Tolmina France Skok.

KATMANDU (Nepal), 13. — Holandsko - nepalska planinska odprava je v preteklih dneh preplezala severovzhodno pobočje himalajskega vrha Himalchuli, ki je visok 7.105 metrov in ki je v srednjem delu Nepala. Odprava je bila sestavljena iz 17 članov, do vrha pa so prišli en Holandec in trije «Sherpa». Zadnje izhodno taborišče so planinci postavili v višini 6.763 metrov, to je do sedaj na najvišji točki Everesta.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Zveza delovnega ljudstva obsoja napad ZDA na Kambodžo

Precejšnjo zaskrbljenost vzbuja povišek cen Izdelava novega srednjeročnega načrta

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 13. — Več poslancev družbeno političnega sveta zvezne skupščine je zahtevalo na včerajšnji seji pojasnilo o vzrokih sedanjega položaja na trgu in o ukrepih, ki jih zvezni izvršni svet predvideva, da bi zaustavil zvišanje cen, predvsem živil. Poslanci so zahtevali, da se o tem vprašanju v skupščini odpre posebna razparva.

O tem vprašanju se je pogovarjal včeraj s funkcionarji sveta zveze sindikatov Jugoslavije tudi predsednik Mitja Ribičič, ki je napovedal, da bo zvezni izvršni svet v kratkem na posebni izredni seji razpravljal o nadaljnji politiki. Ribičič je izjavil, da mora letošnje leto biti v znaku borbe za večjo utrditev gospodarskih gibanj, predvsem trga in cen, in zahteval pomoč sindikatov v borbi za nadaljnjo stabilizacijo trga. Ribičič je poudaril, da mora sindikat v bodoče ostreje reagirati ne glede na to ali gre za ukrepe zvezne uprave ,ali za neodgovorno ponašanje nekaterih gospodarskih dejavnikov.

Predsedstvo in izvršni odbor zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije sta na včerajšnji seji, katere so se udeležili tudi presednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič in nekateri člani izvršnega urada predsedstva SZDLJ, poudarila potrebo, da zunanja politična vprašanja postanejo predmet stalne pozornosti vseh organizacij zveze. Predsedstvo in izvršni odbor zveze sta po daljši razpravi sprejela protest v katerem odločno obsojata napad ZDA in njenih zaveznikov na Kambodžo. Predsedstvo in izvršni odbor zvezne konference podpirata stališče predsednika Tita in zveznega izvršnega sveta o priznanju nove kraljevske vlade v Kambodži in izjavljata, da bosta aktivno podprle in pomagale narodom Indokitajske v borbi proti ameriški napadalnosti.

Svet narodov in gospodarski svet zvezne skupščine sta danes po krajši razpravi sprejela predlog smernic za izdelavo novega srednjeročnega načrta, ki jih je pripravil zvezni izvršni svet ob upoštevanju raznih predlogov, ki jih je prejel od republik, pokrajin in posameznih organizacij. S sprejemom tega dokumenta se je končala prva faza razprave o koncepcijah razvoja Jugoslavije v prihodnjih petih letih; na podlagi teh koncepcij bo izdelan bodoči novi načrt. Osnovni smoter novega razvoja so intenzivnejša graditev samoupravnih družbeno gospodarskih odnosov, odločni razvoj materialne osnove samouprave in stalen dvig življenjskega standarda v skladu s povečanjem nacionalnega dohodka. V razpravah o smernicah na ločenih sejah so poslanci vztrajali, da se vzporedno z izdelavo osnutka načrta dogovorno rešijo tudi odprta sistemska vprašanja. Gospodarski svet je poleg tega sprejel izvenproračunsko bilanco, s katero se zveza obvezuje in zagotavlja 11.467 milijonov dinarjev za odplačilo inozemskih dolgov v letošnjem letu, za financiranje investicij, kreditiranje izvoza, opreme in drugih potreb.

B. B.

ZARADI MOČNEGA DEŽEVJA

Mnoge reke poplavile pokrajine Zahodne Nemčije

Voditelji socialno-demokratske stranke so zaradi poplave morali prekiniti svoje zasedanje in se preseliti v Kaiserslautern

SAARBRÜCKEN, 13. — Zaradi močnega deževja preteklih dni je reka Saar v Zahodni Nemčiji močno narastla in poplavila del mesta Saarbrücken, blizu katerega se je prav včeraj pripetila huda nesreča zaradi zemeljskega usada, ki je zgrmel na železniški tir. Izvedenci trdijo, da je tudi do zemeljskega usada prišlo zaradi močnega deževja, ki je zadnje čase povzročilo več poplav in manjših usadov v mnogih predelih. Vse reke so močno narastle in baje ni reka Saar že celih dvajset let dosegla tako visoke gladine. Reki Neckar s pritoki in Ren sta nekoliko upadli, vendar je še mnogo cest in poti poplavljenih.

Voda je v Saarbrücknu in Saarlouisu poplavila kleti in pritličja v nekaterih mestnih četrtih. Sicer je bilo prebivalstvo na to nekoliko pripravljeno, ker so izvedenci že nekaj dni zaskrbljeno opazovali dviganje vodne gladine in so bile tudi že pripravljene zasilne reševalne akcije, ki so dejansko nastopile z veliko pripravljenostjo in hitrostjo. Reševalci so izpraznili nekatere mestne četrti. Oblasti so sklenile, da bodo vsaj za nekaj dni vsi javni uradi zaprti, to se pravi dokler se stanje ne normalizira. Zaprte so tudi vse šole. Med drugim je popolnoma pokvarjena napeljava pitne vode, kar je v mestu sprožilo nekoliko nereda.

Kakor je znano so bili v Saarbrücknu zbrani voditelji socialnodemokratske stranke, ki jih je sklical kancler Willy Brandt. Ko je reka Saar dosegla nevarno visoko gladino je vsa skupina zapustila hotel in se preselila v mesto Kaiserslautern, ki je oddaljeno približno 65 kilometrov,

Kakor smo že omenili je voda poplavila mnogo predelov Zahodne Nemčije. Popolnoma prekinjen je rečni promet na zgornjem Renu in na Moselli. Tovarna avtomobilov Audi - NSU - Auto Union je včeraj morala prenehati s proizvodnjo, ker je voda poplavila nekatere oddelke, že prej pa se mnogi delavci niso mogli predstaviti na delo zaradi poplavljenih cest.

Na južnem Bavarskem so bile včeraj in danes hude nevihte. Schwarzwald je pokril sneg.

MOSKVA, 13. — V Sovjetski zvezi so danes izstrelili 344. umetni satelit serije «kosmos». To je prva izstrelitev po množični izstrelitvi 25. aprila, ko so izstrelili istočasno kar 8 satelitov iste vrste.

Prosvetno društvo «Primorec»

(Nadaljevanje s 4. strani)

avtobusa in več osebnih avtomobilov. Zbor PD Primorec je nastopil tudi na lanski in na letošnji reviji pevskih zborov, ki ju je organizirala Slovenska prosvetna zveza, in na raznih drugih prireditvah doma in tudi drugod.

Trebenska mladina, ki je je sicer veliko, ki pa ne sodeluje množično v PD, se je lani udeležila SŠI in tudi sicer veliko sodeluje na raznih športnih igrah. Tega je veliko, žal pa vse te dejavnosti nismo razbrali iz tajnikovega poročila na občnem zboru. Sicer pa dodajmo tu, da je bolje krajše poročilo in več dejavnosti, kakor pa dolgo poročilo in manj dejavnosti.

V imenu Slovenske prosvetne zveze je pozdravil občni zbor in čestital trebenskim prosvetarjem podpredsednik SPZ Miro Kapelj, ki je prosvetnemu društvu zaželel še več uspeha.

Po tajnikovem poročilu se je razvila razprava, kateri so sledile volitve novega odbora. V novo vodstvo prosvetnega društva «Primorec» so bili izvoljeni Pepi Cibic, Evgen in Ivan Čuk, Gino, Marčel, Nando, Renato, Rudi in Stano Kralj, Marija in Cezar Možina, Lucijan Padovan in Olga Štuckler.

PARIZ, 13. — Neznanci so v pretekli noči vrgli bombo proti vhodu sovjetskega konzulata na Place Malesherbes v Parizu. Eksplozija je povzročila prečej škode.

IZ TRŽAŠKE KRONIKE

DOSEŽEN SPORAZUM O KRIZI V PODJETJU «SOLVAY»

«Nest pack» bo v Tržiču zgradila novo tovarno

V njej bo dela za 300 delavcev - Med temi bodo vsi delavci tržiškega kemijskega kombinata

Vprašanje 130 delavcev tržiškega podjetja «Solvay», ki je pred nekaj dnevi privedlo do ostrega besednega spopada med deželnim odbornikom Dulcijem in demokrščanskim svetovalcem Ginaldijem, je bilo končno rešeno, ali točneje - vsaj tako kaže. Neko podjetje, ki poizvaja valjano pločevino, «Nest Pack», bo namreč zgradilo v tržiški industrijski coni svojo tovarno, v katero bo investiralo devet milijard lir. Del tega denarja bo dal na razpolago rotacijski sklad. Na ta način bo v kratkem sprejeto v službo nad 300 delavcev in podjetje se je obvezalo, da bo med prvimi sprejelo vse delavce podjetje «Solvay», od katerih bo moralo nekaj desetin v Giussano na prekvalifikacijo, drugi pa bodo takoj nastopili službo.

Vest o tem je dal odbornik za industrijo v deželni upravi, socialdemokrat Dulci, ki je predvčerajšnjim predsedoval razširjenemu sestanku med predstavniki tega podjetja, tržiške občinske uprave in sindikati.

Po nekajurnih pogajanjih je bil dosežen zadevni dogovor, ki jamči uslužbencem bivše tovarne «Solvay» delo začenši s 1. junijem.

Ni bil sicer še sklenjen dogovor o gmotnem položaju delavcev v podjetju, glede katerega so si sindikati pridržali pravico do nadaljnjih pogajanj.

Vsekakor pa velja, da bo podjetje začelo z delom v najkrajšem času, verjetno že do konca leta in bi v prihodnjem letu moralo izdelovati od 25 do 30 tisoč ton materiala. Kaže, da se podjetju «Nest Pack» zelo mudi in da bo že prihodnji mesec prišlo v Tržič veliko tehničnega materiala in strojev.

Pri vzvratni vožnji oplazil parkirani 600

Včeraj popoldan, nekaj pred 17. uro, je prišlo v Ul. Polonio pred poslopjem št. 3 do slikovite prometne sličice, ki bi lahko napolnila kak humoristični list . . .

64-letni Mario Cocci iz Ul. Foscolo je pričel s svojim avtomobilom manever za vzvratno vožnjo, ko je z zadnjim delom vozila rahlo oplazil fiat 600, ki je bil pravilno parkiran ob robu pločnika in za volanom katerega je sedel 48-letni Angelo Tommasi iz Šempolaja št. 19.

Komaj je Tommasi začutil sunek v avtomobil, je takoj izstopil iz vozila in zahteval od Coccija, naj se ustavi, da bi skupaj ocenila škodo in morebitne posledice. Cocci pa je, ne meneč se za Tommasija, pritisnil na pospešnik in hotel nadaljevati svojo vožnjo.

Šofer fiata pa se je hladnokrvno oprijel zadnjega dela Coccijevega avtomobila, zaradi nenadne pospešene hitrosti vozila pa je zdrsnil in padel na cesto.

Z rešilnim avtom RK so ranjenca odpeljali v bolnišnico, kjer so ga zaradi odrgnin po čelu, ustih in lažjih ran po udih sprejeli na nevrokirurškem oddelku s prognozo okrevanja v 8 dneh.

Pismo uredništvu

Kako je zdaj s strokovno šolo?

Gospod urednik!

Čakal sem celih deset dni, da se kdo oglasi na «Pojasnilo šolskega skrbnika, kako je s slovensko strokovno šolo v Trstu», ki ste ga objavili v prvomajski številki. Ker se doslej nihče ni oglasil, dovolite mi, da spregovorim zopet jaz.

Predvsem moram povedati, da skrbnikovo pojasnilo ničesar ne pojasnjuje, razen enega samega pozitivnega dejstva, da so za novo strokovno šolo določeni prostori, t.j. v Ulici Frausin. Res je sicer, da pravi naš pregovor «Najprej štalca, potem kravca», a mi bi že radi slišali vsaj mukanje kravce. Toda gospod skrbnik prof. Angioletti ni povedal nič konkretnega.

Vsa ta leta, ko smo zaman terjali, da se nam odpre nova strokovna šola, se je opletalo z nekakšno recipročnostjo. No in sedaj, ko se je ta recipročnost uveljavila s pristankom jugoslovanskih oblasti, da se v Bujah odpre italijanska gimnazija in je zanjo že imenovan ravnatelj, ki pripravlja vse potrebno, da bo šola prihodnje šolsko leto že v začetku v redu stekla, se nas tolaži s čakanjem, ker bo *«verjetno»* sporočilo o naši novi strokovni šoli, objavljeno čez nekaj tednov in spet se govori s pogojnikom «če». Kje je sedaj tista tako energično in trmasto zahtevana recipročnost!?

Svoje — oziroma skrbnikovo — pojasnilo ste pospremili na zaključku z besedami, da moramo čakati še kakšen teden, potem, da bomo videli ali bo stvar rešena ali pa bomo morali čakati še kakšen mesec ali kakšno leto.

Ne vem, kako naj tolmačim ta vaš zaključek: ali je to resignacija ali zafrkacija? Potrebno bi bilo v tem času kaj več. Vsekakor moramo terjati jasno in nedvoumno pojasnilo direktno na pristojnih mestih v Rimu. Da to nemudoma store so poklicani izvoljeni državni in deželni poslanci in stranke, ki se po svojih načelih zavzemajo za pravično ravnanje z narodnostnimi manjšinami. Tudi od sindikata slovenskih šolnikov smo bili doslej vajeni, da je z veliko mero občutljivosti vedno naglo reagiral na vse negativne pojave, ki zavirajo razvoj slovenske šole.

Reden pričetek pouka na novi strokovni šoli takoj v začetku prihodnjega šolskega leta bo možen le, če se ta motna zadeva takoj razjasni.

Teodorakis, glasba, politika in radio Trst A

V torek, 12. t. m. ob 13.30 sem gledal in poslušal televizijski dnevnik. Proti koncu so pokazali tudi prihod znanega grškega naprednega skladatelja in odločnega nasprotnika polkovniškega režima v Grčiji, Teodorakisa, v Rim. Na vprašanje televizijskega časnikarja, če se bo poslej posvetil glasbi ali politiki, je Teodorakis časnikarju prijazno pojasnil, da sta zanj glasba in politika eno in isto da teh dveh dejavnosti ne more ločiti, kajti glasba, ki jo pише, je posvečena svobodni Grčiji in je torej njena funkcija politična.

Takoj za tem sem od 14.15 med kosilom poslušal poročila tržaške radijske postaje v slovenščini. Ko je napovedovalec poročal o istem Teodorakisovem prihodu v Rim in o istem vprašanju televizijskega časnikarja, pa sem z začudenjem zvedel, da je Teodorakis dejal, da se bo odslej posvetil le glasbi.

Televizijsko poročilo ni moglo biti izmišljeno, saj je govoril Teodorakis sam. Iz tega sledi, da je Teodorakisovo izjavo popačil tržaški radio v slovenščini. Zakaj? Mar tržaški Slovenci in drugi ne smejo vedeti, da je Teodorakis nasprotnik grškega režima? Kdo pravzaprav dela politiko, mednarodno in krajevno, na radiu Trst A, da si dovoljuje tako izkrivljene informacije, kakšnih si ne dovoljuje niti italijanska televizija?

Sledi podpis.

PO STRAŠNI PROMETNI NESREČI V FRAELACCU

Desettisočglava množica na pogrebu v Tricesimu

Carla Della Negra še vedno v življenjski nevarnosti

TRICESIMO, 13. — Več kot 10.000 ljudi se je danes zbralo v Tricesimu na pogrebu sedmih žrtev strašne prometne nesreče, ki se je pripetila pred tremi dnevi v bližini vasice Fraelacco na pokrajinski cesti, ki pelje iz Tricesima v Tarčent.

Nedolžne žrtve so že sinoči prepeljali v župno cerkev v Tricesimu, kjer so jih položili na oder: v sredino 21-letno vzgojiteljico Gilberto Tosolinijevo, ob straneh pa njene gojenke: 13-letno Giovanni Bottussi, 12-letno Annamario Tomasino, 12-letno Luciano Tonut, 13-letno Ornello Scattolin, 13-letno Rito Zennaro ter 13-letno Liliano Ferrighi.

Ob žalni svečanosti je bila cerkev nabito polna ljudi. Spredaj so bili otroci iz številnih osnovnih šol okraja. Ob vsaki krsti je bila častna straža dveh karabinjerjev, dveh policistov in štirih vojakov polka, kateremu pripada tovornjak, ki je bil posredni vzrok nesreče.

Žalne svečanosti so se udeležile civilne in vojaške oblasti. Navzoča sta bila predsednik deželne skupščine Ribezzi in predsednik dež. odbora Berzanti, predstavnik generalštaba italijanske vojske gen. Barbasetti Di Prun, trije generali in množica častnikov in vojakov.

Po žalni svečanosti so odnesli krste v sprevodu do križišča s pontebsko cesto, kjer so jih naložili na pogrebne avtomobile, katere so poslale v Tricesimo prizadete občinske uprave. Nesrečno vzgojiteljico so pokopali na domačem pokopališču v Tricesimu.

Iz Vidma sporočajo, da je stanje 8-letne Carle della Negra, ki je bila hudo ranjena pri nesreči, še vedno zelo resno. Izboljšalo pa se je zdravstveno stanje drugih dveh deklic.

Državno pravdništvo nadaljuje preiskavo o vzrokih žaloigre. Zdi se, da je glavni krivec nesreče 46-letni zidar Guido Santo Mattighello. Prizadeti pa trdi, da ni on trčil v tovornjak, temveč, da je ta zadel vanj.

Vozili (avto «fiat 1100» in vojaški tovornjak) so karabinjerji iz Tricesima zaplenili. Pričakujejo, da ju bodo v kratkem pregledali strokovnjaki. Mattighello je imenoval za svojega zagovornika odv. Verittija, ki je že zahteval, da vozili pregleda zaupni strokovnjak obtoženca. Svojci žrtev pa so sklenili, da bodo nastopili na obravnavi kot zasebne stranke ter so zaupali svoje koristi odv. Comandu.

BANCA DEL FRIULI

Delniška družba

Glavnica 600.000.000 lir — Rezerve 2.760.000.000 lir

Ravnateljstvo in glavni sedež: VIDEM (UDINE)

Upravljana sredstva: 167.507.000.000 lir

ZAVOD POOBLAŠČEN ZA OPRAVLJANJE ZUNANJETRGOVINSKIH POSLOV

REDNI OBČNI ZBOR DELNIČARJEV

V soboto, 18. aprila 1970 je bil na glavnem sedežu v Vidmu, Ulica Vittorio Veneto 20, redni občni zbor delničarjev zavoda Banca del Friuli.

Zbor je vodil predsednik upravnega sveta odv. kom. Egidio Zoratti, prisotni pa so bili upravitelji gospodje dr. kom. GioBatta Spezzotti, podpredsednik inž. dr. Luigi Danieli, tajnik inž. dr. Rinaldo Bertoli, g. Antonio di Colloredo Mels, g. dr. kom. Giancarlo di Maniago, dr. Giacomo Filaferro, dr. Paolo Malignani, inž. dr. Angelo Morelli de Rossi in inž. dr. Amedeo Tosolini; efektivni člani nadzornega odbora odv. kom. Feliciano Nimis, predsednik dr. Manlio Crichiutti in dr. rag. Oviedo Marzona; generalni ravnatelj svetovalec rag. cav. uff. Ermanno Deison in generalni ravnatelj dr. cav. Lorenzo Scarpis.

V prisotnosti 257 delničarjev, ki so osebno in kot poverjeniki predstavljali 527.455 delnic, je predsednik prebral glavno poročilo o bilanci 1969.

Po kratkem pregledu splošnega gospodarskega položaja, ki ga lahko imamo v glavnem za ugodnega na področjih, na katerih se banka udejstvuje, to je na področjih kmetijstva, industrije in trgovine, obravnava poročilo poslovanje zavoda. Ta je danes prisoten v 7 pokrajinah in šteje 70 poslovalnic, od tega 61 na področju dežele Furlanije - Julijske krajine.

Poročilo obravnava najvažnejše in najbolj značilne postavke v bilanci, katere zgovorno pričajo o nadaljnjem razvoju poslovanja zavoda, ter naglaša, da je skupna vrednost upravljenih sredstev dosegla 167 milijard 507 milijonov lir, medtem ko je znašala v decembru 1968 145 milijard 231 milijonov lir; posebno ugodno je bilo poslovanje kar zadeva zaupane vloge: te so se namreč povečale za 14 milijard 197 milijonov lir, ali za 12,6 odst. v primerjavi z letom 1968, ter dosegle 126 milijard 903 milijone lir.

Razmerje v primerjavi s stanjem pred vojno (1938) izkazuje za banko 1030-kratni napredek, medtem ko je celokupni bančni sistem v Italiji zabeležil le 620-kratni napredek.

Tudi poslovanje v zvezi z nalaganjem razpoložljivih sredstev se je lani kar ugodno razvijalo; skupna vrednost finančnih posegov se je namreč povečala z 61 milijard 835 milijonov lir na dan 31. decembra 1968 na 74 milijard 413 milijonov lir na dan 31. decembra 1969, kar predstavlja napredek za 12 milijard 578 milijonov lir, ali za 20,8 odst. v relativni vrednosti, in ustreza 88,6 odst. novo zaupanih vlog.

To je največji napredek te postavke v teku zadnjih let in zgovorno dokazuje sedanji dinamizem zavoda.

Čisti dobiček poslovnega leta znaša 280.557.277 lir; od tega so 42 milijonov 500.000 lir namenili rednemu rezervnemu skladu, ki se je tako dvignil na pomembno višino 2.760.000.000 lir.

Dividenda za delničarje znaša 170 lir (v letu 1968 160 lir) za vsako izmed 600 tisoč starih delnic z nominalno 500 lir in 119 lir za vsako izmed 600 tisoč novih delnic po 500 lir nominalne vrednosti po vplačilu 7/10.

Dividenda se izplačuje od 20. aprila dalje pri vseh okencih zavoda.

V poročilu je bilo nadalje omenjeno premoženjsko stanje banke; v letošnjem januarju so delničarji vplačali zadnje 3/10 kot saldo povečanja glavnice, ki je tako dosegla v celoti vplačanih 600 milijonov lir.

Sledilo je poročilo nadzornikov, ki ga je podal predsednik nadzornega odbora odv. kom. Feliciano Nimis, nato pa se je razvila razprava o obeh poročilih. V diskusijo so posegli številni delničarji, ki so pohvalili prizadevnost upravnega sveta in glavnega ravnateljstva. Vsem je izčrpno odgovoril predsednik, ki je takoj zatem predložil v odobritev obe poročili, za kateri so se delničarji izrekli soglasno.

Občni zbor delničarjev je nato imenoval člane nadzornega odbora za triletje 1970/72 ter je s pokanjem potrdil na to mesto vse dosedanje nadzornike in njihovega predsednika.

Pred razpustom občnega zbora je podpredsednik upravnega sveta dr. kom. GioBatta Spezzotti izročil predsedniku odv. kom. Egidiu Zorattiju zlato kolajno v znak priznanja za njegovo petindvajsetletno predsedovanje ter v tej zvezi naglasil pomen njegovega dela v korist zavoda.

UREDNIŠTVO: TRST - UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 - Poštni predal 559 - PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 - UPRAVA: TRST - UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 - Telefon 37-338, 95-823 - NAROČNINA: mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir, letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) - Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 - Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani - 501-3-270/1 - OGLASI: Cena: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, legalni 400, osmrtnice 150 lir - Mali oglasi 50 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.